

ମୁଦ୍ରିତ ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା /

No. of Printed Pages : 64

ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା /

No. of Questions : 150

OTET/I/15

Secretary

Sl. No.

PAPER-I

ରୋଲ୍ ନଂ.
Roll No.

ସେଟ୍
SET C

ସମୟ : 2 ଘଣ୍ଟା 30 ମିନିଟ୍
Time : 2 Hours 30 Minutes

ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଖ୍ୟା : 150
Full Marks : 150

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ	INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATES
<ol style="list-style-type: none"> ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ପାର୍ଥିତ୍ ସାମୟିକ (ଅସ୍ଵାୟୀ) । ଯଦି କୌଣସି ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ଦେଇଥିବା ତଥ୍ୟ ଭୁଲ, ମିଥ୍ୟା କିମ୍ବା ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ତେବେ ତାଙ୍କର ପାର୍ଥିତ୍ ନାକଟ କରାଯିବ । ଓ.ଏମ.ଆର ପର୍ଦରେ ଥିବା ବୃତ୍ତିକୁ କଳା/ନୀଳ ବଳ୍ପ ପାଇଁ କଲମ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ କଳା/ନୀଳ କରିବାକୁ ହେବ । ଆଶିକ କଳା କରାଯାଇଥିଲେ ତାହାର ମୂଲ୍ୟାୟନ ହେବନାହିଁ । ଦୁଇଟି କିମ୍ବା ଅଧିକ ବୃତ୍ତ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ/ଆଶିକ କଳା/ନୀଳ କରାଯାଇଥିଲେ ତାହାର ମଧ୍ୟ ମୂଲ୍ୟାୟନ ହେବନାହିଁ । କଳା/ନୀଳ କରାଯାଇଥିବା ବୃତ୍ତକୁ ‘X’ ଚିହ୍ନଦ୍ୱାରା/କଟାକଟି କରି/ଧଳା ରଙ୍ଗ ଲଗାଇ/ରବର/ବେଳ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ଲିଭାଲିଭ କରି କିମ୍ବା ଯେକୌଣସି ଉପାୟରେ ଉଭର ବଦଳାଇଥିଲେ ତାହାର ମୂଲ୍ୟାୟନ ହେବ ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପତ୍ର ପୁସ୍ତିକାଟିକୁ ନିର୍ଦେଶ ନପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଖୋଲାଯିବ ନାହିଁ । ନିଜର ରୋଲ୍ ନମ୍ବର ଠିକ୍ ଭାବରେ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ଏବଂ ଓ.ଅମ.ଆର ପର୍ଦରେ ଲେଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ଲିଖିତ ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ଭଲ ଭାବରେ ଯାଥ କରିନିଅନ୍ତୁ । ଯଦି କିଛି ତୁଟି ଥାଏ ତେବେ ପାଥି ମିନିଟ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଠିକ୍ ପୁସ୍ତିକା ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଠାରୁ ଫାଗ୍ରହ କରନ୍ତୁ । ଓଡ଼ିଶା ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳନା ଆଇନ, 1988 ଅନୁସାରେ ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳନା କରାଯିବ ।	<ol style="list-style-type: none"> The admission to the examination is provisional. In the event of any information furnished by the candidate found false/incorrect/incomplete at any stage, the candidature shall be rejected. Darken the circles in the OMR sheet completely with Black/Blue ball point pen only. Partial darkening shall not be evaluated. Darkening two or more circles completely/partially shall not be evaluated. Changing the darkened circle in any manner putting ‘X’ mark/using white fluid/erasing by rubber / blade etc., shall not be evaluated. This question booklet shall not be opened until instructed. Write your Roll No. correctly in this booklet as well as in the OMR answer-sheet. The candidate should check the No. of Printed Pages, Questions and their Serial No. In case of any discrepancy found, exchange the defective one and collect another correct one from the invigilator within 5 (five) minutes and thereafter no complaint shall be entertained. The examination shall be conducted as per The Odisha Conduct of Examination Act, 1988.

OTET/I/15

**ଶିଶୁ ବିକାଶ ଓ ଶିକ୍ଷାଶାସ୍ତ୍ର
(CHILD DEVELOPMENT AND PEDAGOGY)**

1. “ଏକ ଉଦ୍ଘାପକର ସ୍ଥାଭାବିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଏକ ବିକଳ୍ପ ଉଦ୍ଘାପକ ସହ ଅନୁବନ୍ଧିତ କରାଯାଇ ପାରିବ ।” ଏହା କେଉଁ ଶିକ୍ଷଣ ତତ୍ତ୍ଵ ସହ ସମ୍ପର୍କୀୟ ?
 (A) ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟି
 (B) ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅନୁବନ୍ଧ
 (C) ସାନ୍ତୋଷ-ପ୍ରତିବର୍ତ୍ତ
 (D) ପ୍ରୟୟାସ-ପ୍ରମାଦ

2. ନିମ୍ନଲିଖିତ-ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଠି ଭୁଲ ?
 (A) ବିକାଶ ବ୍ୟକ୍ତିକେନ୍ଦ୍ରିୟ ଅଟେ
 (B) ପରିପକ୍ଷନରେ ବିକାଶର ଅନ୍ତ୍ର ଘଟେ ନାହିଁ
 (C) ବିକାଶ ଏକ ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା
 (D) ବିକାଶ ସର୍ବଦା ସମାନଭାବେ ଘଟିଥାଏ

3. ଶିଶୁର ମାନସିକ ସ୍ଥାନ୍ୟ କାହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ ?
 (A) ପିତାମାତାଙ୍କର ଅଭିଳାଷ
 (B) ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ବ୍ୟବହାର
 (C) ସହପାଠୀମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାର
 (D) ଏ ସମସ୍ତ

1. “Natural response to a stimulus can be associated with another stimulus.” Which learning theory is related to it ?
 (A) Insightful
 (B) Instrumental conditioning
 (C) Conditioning
 (D) Trial and error

2. Which one of the following is **wrong** ?
 (A) Development is individualistic.
 (B) Development does not stop at maturation.
 (C) Development is a lifelong process.
 (D) Development always takes place uniformly.

3. Mental health of the child is influenced by which one ?
 (A) Parents' aspiration
 (B) Teacher's behaviour
 (C) Peer behaviour
 (D) All of these

- 4.** ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଆଂଶିକ ଧାରଣାବାଦୀ ଶିକ୍ଷଣ କେଉଁ ଶିକ୍ଷଣ ମତବାଦ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ ?
- (A) କ୍ଷେତ୍ରୀୟତା
  - (B) କରଣବାଦ
  - (C) ପଯନ୍ତ୍ର-ପ୍ରମାଦ
  - (D) ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟି
- 5.** କେଉଁ ଯୁଦ୍ଧନଶୀଳତା ବିକାଶର ସହାୟକ ?
- (A) ଦଶଗୋଟି ମିଶାଣ କରିବା ।
  - (B) ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଥିବା ଅକ୍ଷର ଗୁଡ଼ିକ ଗଣିବା ।
  - (C) ଖଣ୍ଡ ଉଚାର ବିବିଧ ବ୍ୟବହାର ଲେଖିବା ।
  - (D) ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟକୁ ଦଶଥର ଲେଖିବା ।
- 6.** ଅନୁର୍ଦ୍ଧବେଶୀ ଶିକ୍ଷା କ'ଣ ?
- (A) ବିଭିନ୍ନ ଗୋପ୍ତିର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଦଳରେ ପୃଥକ କରି ଶିକ୍ଷା ଦେବା ।
  - (B) ସମସ୍ତଙ୍କପାଇଁ ଔପରାରିକ ଶିକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ।
  - (C) ସମସ୍ତ ବିଷୟକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ଶିକ୍ଷା ଦେବା ।
  - (D) ସମସ୍ତ ଗୋପ୍ତିର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରି ସେମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ।

- 4.** Whole and part learning concept is based upon which learning theory ?
- (A) Field theory
  - (B) Instrumental
  - (C) Trial and error
  - (D) Insightful
- 5.** Which one is helpful in developing creativity ?
- (A) Working out ten addition problems.
  - (B) Counting the alphabets in a sentence.
  - (C) Writing different uses of a piece of brick.
  - (D) Writing a sentence ten times.
- 6.** What is inclusive education ?
- (A) To teach different categories of learners in different groups.
  - (B) To make provision of formal learning for all.
  - (C) To teach by integrating all subjects.
  - (D) To teach all categories of learners together according to their needs.

- 7.** କେଉଁଟି ଶିକ୍ଷକ-କେନ୍ଦ୍ରିକ ଶିକ୍ଷାଦାନ-ଶିକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ?
- ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତଥାରଖ କରନ୍ତି ।
  - ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ଅଭିଜ୍ଞତା ଅର୍ଦ୍ଧନରେ ଶିକ୍ଷକ ସହାୟକ ରୂପରେ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।
  - ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷଣ ସହାୟକ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।
  - ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ରୂପରେ ରୂପନ୍ତି ।
- 8.** କେଉଁଟି ଦକ୍ଷତା-ଭିତ୍ତିକ ଶିକ୍ଷାଦାନ-ଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମ୍ପର୍କୀୟ ନୁହେଁ ?
- ପ୍ରୁତ୍ୟେକ ଦକ୍ଷତା ପୂର୍ବ ଦକ୍ଷତା ଉପରେ ଆଧାରିତ ।
  - ସମସ୍ତ ଦକ୍ଷତା ଶିକ୍ଷା-ଦାନ ଓ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଏକ ସଙ୍ଗେ କରାଯାଇଥାଏ ।
  - ପାଠଚିନ୍ତ୍ର କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଛୋଟ-ଛୋଟ ଏକକରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଏ ।
  - ଦକ୍ଷତାଗୁଡ଼ିକୁ ସରଳରୁ ଉଚିଲ କ୍ରମାନ୍ତର୍ଥରେ ସଜାପାଇଥାଏ ।
- 9.** କେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉଭର ଅନୁମାନ କରି ଦେବାର ସମ୍ଭାବନା ସବୁଠାରୁ କମ୍ ?
- 4 ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଶ୍ନ
  - ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଉଭର ଦେବା
  - ସମାପନ ପ୍ରଶ୍ନ
  - ହଁ/ନାଁ ପ୍ରଶ୍ନ

- 7.** Which one is a teacher-centred teaching-learning process ?
- Teacher supervises learning activities.
  - Teacher helps the learner to gather experience.
  - Teacher works as a facilitator of learning.
  - Teacher explains with the help of teaching-learning materials.
- 8.** Which one is **not** related to competency-based teaching-learning ?
- Each competency is based on previous competency.
  - Teaching-learning of all competencies is done simultaneously.
  - A lesson is divided into some smaller units.
  - Competencies are arranged serially from simple to complex.
- 9.** In what type of questions the possibility of guessing is the least ?
- Four-option type
  - Answering in a single sentence
  - Completion type
  - Yes/No questions

- 10.** ଗୋଟିଏ ପରିୟ୍ୱତ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଶେଷ ସୋପାନରେ କି ପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ପଢ଼ିବାଯାଇଥାଏ ?
- (A) ସମାପ୍ତି ସୁଚକ
 (B) ଗଠନ ମୂଳକ
 (C) ବ୍ୟବସ୍ଥାନ
 (D) ନୈଦାନିକ
- 11.** କେଉଁଠି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣର ଏକ ସାଧନ ନୁହେଁ ?
- (A) ରେଟିଂ ଷ୍ଟେଲ
 (B) ଚେକ୍ ଲିଷ୍ଟ୍
 (C) ଘଟଣାବଳୀ ବିବରଣୀ
 (D) କୃତୀ ପରୀକ୍ଷଣ
- 12.** କେଉଁଠି ଗୋଟିଏ ମୁକ୍ତ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ ନୁହେଁ ?
- (A) ଜଳର ଉପଯୋଗିତା ଲେଖ ।
 (B) ଗୋଟିଏ ବାଢ଼ିକୁ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରିବା, ବୁଝାଅ ।
 (C) ବୃକ୍ଷ ଦିନବେଳୀ କେତୋଟି ଗ୍ୟାସ ଡ୍ୟାଗ କରେ ?
 (D) ପଡ଼ିର କାର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- 10.** What type of questions are asked at the last step of teaching in a period ?
- (A) Summative
 (B) Formative
 (C) Placement
 (D) Diagnostic
- 11.** Which one is **not** a tool of observation ?
- (A) Rating scale
 (B) Check list
 (C) Anecdotal record
 (D) Achievement test
- 12.** Which one is **not** a free response type question ?
- (A) Write the uses of water.
 (B) Explain how a piece of stick can be used.
 (C) How many gases are released by a tree during day time ?
 (D) Describe the functions of leaf.

13. ଶିକ୍ଷଣ-ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର କେଉଁ
ଉପାଦାନ ଶିକ୍ଷା-ମନୋବିଜ୍ଞାନଦ୍ୱାରା
ପ୍ରଭାବିତ ?

- (A) ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତି
- (B) ଶିକ୍ଷଣ ଅଭିଜତା
- (C) ମୂଲ୍ୟାୟୁନ
- (D) ଏ ସମସ୍ତ

14. କେଉଁଟି ଶିଶ୍ବ ବିକାଶକୁ ପ୍ରଭାବିତ
କରିଥାଏ ?

- (A) ଶିଶ୍ବ ପ୍ରତି ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଆଚରଣ
- (B) ଶିଶ୍ବ ପ୍ରତି ପିତାମାତାଙ୍କ ଆଚରଣ
- (C) ଶିଶ୍ବ ପ୍ରତି ସାଙ୍ଘୟାଧିକ ଆଚରଣ
- (D) ଏ ସମସ୍ତ

15. ଶିକ୍ଷାଦାନ-ଶିକ୍ଷଣ ସମୟରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଭୁଲ୍
କଲେ ତାହା ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ
ଶିକ୍ଷକ କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ ?

- (A) ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧନ
କରିବେ
- (B) ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହରେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ସଂଶୋଧନ କରିବେ
- (C) ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବେ
- (D) ପରୋକ୍ଷଭାବରେ ସଂଶୋଧନ କରିବେ

13. Which factor of the teaching-learning
process is influenced by educational
psychology ?

- (A) Teaching method
- (B) Learning experience
- (C) Evaluation
- (D) All of these

14. Which one influences the
development of the child ?

- (A) Teacher's behaviour towards the
child
- (B) Parent's behaviour towards the
child
- (C) Peer influence on the child
- (D) All of these

15. What should the teacher do to correct
the mistake committed by the child
during teaching-learning process ?

- (A) Correct the mistake through
other students.
- (B) Correct the mistake immediately
in the class-room.
- (C) Punish the child
- (D) Correct the mistake indirectly.

16. ବୌଦ୍ଧିକ ବିକାଶର କେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ମୂଳକ ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ଘଟିଥାଏ ?

- (A) ସ୍ମୃତ ସଂକାର୍ଯ୍ୟଧର୍ମୀ
- (B) ବିମୁର୍ତ୍ତ ସଂକାର୍ଯ୍ୟଧର୍ମୀ
- (C) ସମ୍ବେଦୀକାରକ
- (D) ପ୍ରାକ୍ ସଂକାର୍ଯ୍ୟଧର୍ମୀ

17. ଉଣେ 10 ବର୍ଷ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀର ମାନସିକ ବୟସ 10 ବର୍ଷ । ସେ କେଉଁ ଶୈଶବ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ?

- (A) ଉଚ୍ଚ ବୁଦ୍ଧି
- (B) ଅତି ନିମ୍ନ ବୁଦ୍ଧି
- (C) ସ୍ମୃତ ବୁଦ୍ଧି
- (D) ସାଧାରଣ ବୁଦ୍ଧି

18. କେଉଁ ଉକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରୟୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ ?

- (A) ଶିକ୍ଷା ଏକ ଆଚରଣ ପରିଚର୍ଜନ ପ୍ରକ୍ରିୟା
- (B) ଶିକ୍ଷା କେବଳ ଏକ ଔପଚାରିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା
- (C) ଶିକ୍ଷା ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟାବିମୂଳୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା
- (D) ଶିକ୍ଷା ଏକ ଜୀବନବ୍ୟାପି ପ୍ରକ୍ରିୟା

16. At what stage of intellectual development, does problem solving ability of the pupil take place ?

- (A) Concrete operational
- (B) Formal operational
- (C) Sensory motor
- (D) Pre-operational

17. The mental age of a 10 years old learner is 10 years. To what class the learner belongs ?

- (A) High intelligent
- (B) Very low intelligent
- (C) Less intelligent
- (D) Average intelligent

18. Which statement is **not** applicable for ‘education’ ?

- (A) Education is a behaviour modification process.
- (B) Education is only a formal process.
- (C) Education is a goal-directed process.
- (D) Education is a lifelong process.

19. କେଉଁ ଉଚ୍ଚିତି ବସ୍ତୁନିଷ୍ଟ ପ୍ରଶ୍ନପାଇଁ ପ୍ରୟୋଜ୍ୟ ନୁହେଁ ?

- (A) ଦୂଢ଼ ଓ ଠିକ୍ ପରିମାପନ କରାଯାଇପାରେ ।
- (B) ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଏକାଧିକ ଶିକ୍ଷଣ-ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମାପ କରିବା ସମ୍ଭବ ।
- (C) ଅଧିକ ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ ।
- (D) ନିର୍ଭର୍ତ୍ତଳ ପରିମାପନ ସମ୍ଭବ ।

20. ‘Nothing succeeds like success’ – ଏହି ଉଚ୍ଚିତି ଥର୍ଣ୍ଡାଇକ୍ଲ ଶିକ୍ଷଣ ନିୟମର କେଉଁ ବିଧି ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ ?

- (A) ଫଳାଫଳ
- (B) ସାମ୍ପ୍ରଦୟ
- (C) ଅଭ୍ୟାସ
- (D) ପ୍ରସ୍ତୁତି

21. କେଉଁଟି ଅଭ୍ୟାସବିଧିର ଏକ ଉପବିଧି ନୁହେଁ ?

- (A) ଅନୁପଯୋଗ ବିଧି
- (B) ସାମ୍ପ୍ରଦୟ ବିଧି
- (C) ପ୍ରତିର୍ଦ୍ଦିଶ୍ୱାସ ବିଧି
- (D) ଉପଯୋଗ ବିଧି

19. Which statement is **not** applicable to objective type of questions ?

- (A) Quick and correct valuation is possible.
- (B) Measuring more than one learning objective is possible.
- (C) More content can be covered.
- (D) Correct measurement is possible.

20. ‘Nothing succeeds like success’, this statement is based on which law of learning as propounded by Thorndike ?

- (A) Effect
- (B) Recency
- (C) Practice
- (D) Readiness

21. Which is **not** a sub-law of ‘Law of Practice’ ?

- (A) Law of Disuse
- (B) Law of Recency
- (C) Law of Set
- (D) Law of Use

22. କେଉଁଟି ସଂଶୋଧନା ଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତି ପଦ୍ଧତି ?

- (A) ସହଯୋଗ ଭିତ୍ତିକ ଶିକ୍ଷଣ
- (B) ଅଭ୍ୟାସାକରଣ
- (C) ଶୁଣୁ କାର୍ଯ୍ୟ
- (D) ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦଳଗତ ଆଲୋଚନା

23. ଟେର୍ମାନଙ୍କ ମତରେ ମେଧାବୀ ଛ୍ରାନ୍ତଙ୍କ ବୁଦ୍ଧ୍ୟାଙ୍କ କେତେ ?

- (A) 120 ରୁ 140
- (B) 140 ରୁ ଅଧିକ
- (C) 100
- (D) 100 ରୁ 120

24. ମନ୍ତ୍ରରଗାମୀ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟିବା ପାଇଁ କେଉଁ ପଦ୍ଧତି ଉପସ୍ଥିତି ନୁହେଁ ?

- (A) ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ
- (B) କୃତୀ ପରୀକ୍ଷଣ
- (C) ବୁଦ୍ଧି ପରୀକ୍ଷଣ
- (D) ପିତାମାତାଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତକାର

22. Which is the proper method of remedial learning ?

- (A) Co-operative learning
- (B) Practisation
- (C) Home task
- (D) Group discussion by the teacher

23. According to Terman, what is the intelligence quotient of gifted children ?

- (A) 120 to 140
- (B) More than 140
- (C) 100
- (D) 100 to 120

24. Which method is **not** useful for identifying slow-learners ?

- (A) Observation by the teacher
- (B) Achievement testing
- (C) Intelligence testing
- (D) Interview with parents

25. କେଉଁଟି ଅନ୍ତ୍ରୀ – ଅଭିପ୍ରେରଣର ଉଦ୍‌ଦୃଶ୍ୟ ?

- (A) ପ୍ରେସ୍ରାହନ
- (B) ପୁରସ୍କାର
- (C) ଅଭିଳାଷ
- (D) ପ୍ରଶଂସା

26. ଉଣେ ଛୁଟ୍ଟି 7ମ ଶ୍ରେଣୀରେ ନାମଲେଖାଇବା ପାଇଁ ଉପୟୁକ୍ତ କି ନୁହେଁ ଜାଗିବା ପାଇଁ କି ପ୍ରକାର ମୂଲ୍ୟାୟୁନ କରିବା ଉଚିତ ?

- (A) ନୈଦାନିକ
- (B) ସମାପ୍ତି ସୁଚକ
- (C) ବ୍ୟବସ୍ଥାନ
- (D) ଗଠନ ମୂଳକ

27. ଆଧିବାସୀ ପିଲାମାନଙ୍କର ଭାଷାଗତ ସମସ୍ୟା ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାଦାନ ସମୟରେ ଶିକ୍ଷକ କେଉଁ ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ ?

- (A) ପୁସ୍ତକ ଭାଷା
- (B) ଉତ୍ତର ପୁସ୍ତକ ଓ କଥିତ ଭାଷା
- (C) ପିଲା ମାନଙ୍କ କଥିତ ଭାଷା
- (D) ମାନକ ଭାଷା

25. Which is an example of intrinsic motivation ?

- (A) Encouragement
- (B) Prize
- (C) Aspiration
- (D) Praise

26. What type of evaluation should be done to know if a child is fit for admission into class VII ?

- (A) Diagnostic
- (B) Summative
- (C) Placement
- (D) Formative

27. What language should the teacher use while teaching the scheduled tribe students so as to meet their language problems ?

- (A) Book language
- (B) Both book and spoken language
- (C) Pupils' spoken language
- (D) Standard language

28. କେଉଁ ଶିକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତି କାର୍ଯ୍ୟ-ଭିତ୍ତିକ ନୁହେଁ ?

- (A) କ୍ଲୀଡ଼ିଆ ପଦ୍ଧତି
- (B) ପ୍ରଶ୍ନାଉତ୍ତର ପଦ୍ଧତି
- (C) ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି
- (D) ବିଜ୍ଞାନାଗାର ପଦ୍ଧତି

29. କେଉଁଟି ପେଣୀୟ ସଂଚାଳନ ଶିକ୍ଷଣ ସହ ସଂପୃକ୍ତ ନୁହେଁ ?

- (A) ସାଇକେଲ ଚାଲନା
- (B) ଟାଇପ କରିବା
- (C) ଚିତ୍ରାଙ୍କନ
- (D) ଅନୁକରଣ

30. ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଦୈତ୍ୟଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷାଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାହିଁକି ଥାଏ ?

- (A) ଶ୍ରେଣୀ ଅନୁପାତରେ କମ୍ ସଂଖ୍ୟକ ଶିକ୍ଷକ ଥିବାରୁ
- (B) ଶୃଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷା-କରିବା ନିମନ୍ତ୍ରେ
- (C) ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହର ଅଭାବ
- (D) ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଅଧିକ କ୍ରିୟାଶୀଳ କରିବାପାଇଁ

28. Which learning method is **not** activity-based ?

- (A) Play-way method
- (B) Question-answer method
- (C) Basic education method
- (D) Laboratory method

29. Which is **not** related to motor learning ?

- (A) Cycling
- (B) Typewriting
- (C) Drawing
- (D) Imitation

30. Why is there dual-class teaching system in elementary schools ?

- (A) Less number of teachers in proportion to the number of classes
- (B) Maintaining discipline
- (C) Want of class-rooms
- (D) Making the teachers more active

ଭାଷା (ଓଡ଼ିଆ)

- 31.** ‘ଦେଖିନାହିଁ କେତେଦିନୁ ଖଣ୍ଡଗିରି’ କବିତାଟି ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ରେ ପଡ଼ାହୁଲେ କେଉଁ ବିଶେଷ ଉଦେଶ୍ୟଟି ସାଧିତ ହେବ ?
- (A) ପିଲାମାନେ ଖଣ୍ଡଗିରି ଥାଏ ତା’ର ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳ ବିଷୟରେ ଜାଣିବେ
  - (B) ପିଲାମାନେ ଅଟାଟ ଗୌରବରେ ଉଦ୍ବୁଦ୍ଧ ହେବେ
  - (C) ପିଲାମାନେ ଅଟାଟ ଇତିହାସ ଜାଣିବେ
  - (D) ପିଲାମାନେ ଖଣ୍ଡଗିରି ଦେଖିବାକୁ ମନବଳାଇବେ
- 32.** ମାତୃଭାଷା ଶିକ୍ଷାଦାନର ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ କେଉଁ ଦୁଇଟି କୌଣ୍ଠକୁ ପୁରୁତ୍ବ ଦେବା ଉଚିତ ?
- (A) କଥନ ଓ ପଠନ
  - (B) ଶ୍ରୀବଣ ଓ ଲିଖନ
  - (C) ପଠନ ଓ ଲିଖନ
  - (D) ଶ୍ରୀବଣ ଓ କଥନ
- 33.** ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିଶୁ କେଉଁ ଭାଷାରେ ଦକ୍ଷତା ଅର୍ଜନ କରିଥାଏ ?
- (A) ଲିଖିତ ଭାଷା
  - (B) ବୌଦ୍ଧିକ ଭାଷା
  - (C) ମାନକ ଭାଷା
  - (D) କଥିତ ଭାଷା

- 34.** କେଉଁଟି ମାତୃଭାଷା ଶିକ୍ଷାଦାନରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ ବିଧିର ଉଦେଶ୍ୟ ସଂପର୍କିତ ନୁହେଁ ?
- (A) ପଡ଼ାଶୁଣାରେ ଅଧିକ ମନୋନିରେଣ କରିବାପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ।
  - (B) ପାଠଦାନକୁ ବ୍ୟକ୍ତି-କେନ୍ଦ୍ରିକ, ସହଜ ଓ ସରଳ କରିବା ।
  - (C) ବେଶି ନମ୍ବର ରଖୁଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ପୁରୁଷ୍ଟ କରିବା ।
  - (D) ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କର ଦୁର୍ଲକ୍ଷ ଚିହ୍ନଟକରି ତାହା ନିରାକାରଣ କରିବା ।
- 35.** ବର୍ଣ୍ଣଶୁଣି ନିରାକାରଣ ପାଇଁ କେଉଁଟି ଅଧିକ ଉପଯୋଗୀ ?
- (A) କଥୋପକଥନ
  - (B) ବିରାମଚିହ୍ନର ବ୍ୟବହାର
  - (C) ଦୁଇ ପଠନ
  - (D) ଲିଖନ ଅଭ୍ୟାସ
- 36.** ବାକ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଘୃଣା ଓ ସଦେହ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିଲେ କେଉଁ ବିରାମଚିହ୍ନ ଦିଆଯାଏ ?
- (A) ପୂର୍ଣ୍ଣଛ୍ଲେଷ
  - (B) ବିସ୍ମୟସ୍ମୃତି
  - (C) ଉଚ୍ଛ୍ଵତ
  - (D) ବନ୍ଧନୀ

37. କେଉଁ ବାକ୍ୟଟିରେ ଅଶୁଦ୍ଧ ନାହିଁ ?

- (A) ପ୍ରାଚୀଗଣରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସୁରେଲେ ।
- (B) ଲେମ୍ବୁ ଅତିଚିପୁଡ଼ିଲେ ପିତା ।
- (C) ରାଜୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରଜାମାନେ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
- (D) ସାରଧାନତାର ସହ ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

38. ‘ପରିଶ୍ରମର ଫଳ ମଧ୍ୟର’ ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରିଥିବା ଲୋକବାଣୀଟି ଚିହ୍ନାଥ :

- (A) ବସିବାଠାରୁ କାଶିବା ଭଲ
- (B) ହାତ ଅଳୟେ ନିଶ ବଜା
- (C) ପେଟପୋଷ, ନାହିଁ ଦୋଷ
- (D) ଯହିକଲେ ରତ୍ନ ମିଳେ

39. କେଉଁଟି କୃଦନ୍ତ ପଦ ?

- (A) ଶାସକ
- (B) ନରାନ
- (C) ସାମାଜିକ
- (D) ଜାତୀୟ

40. କେଉଁଟି ଶୁଦ୍ଧ ପଦ ?

- (A) ଅବସୋଧ
- (B) ଅବସୋଷ
- (C) ଅବଶୋଷ
- (D) ଅବଶୋଧ

41. ଏହିକ ଶବ୍ଦର ବିପରୀତ ଶବ୍ଦଟି କିଏ ?

- (A) ପ୍ରାମାଣିକ
- (B) ପାରମାର୍ଥିକ
- (C) ପାରତ୍ତିକ
- (D) ପ୍ରାରବ୍ଧ

42. କେଉଁଟି ‘ସମ୍ୟକ’ ଶବ୍ଦର ସମପର୍ଯ୍ୟାୟବାଚୀ ଶବ୍ଦ ନୁହେଁ ?

- (A) ବିଶଦ
- (B) ପ୍ରାଞ୍ଚଳ
- (C) ସଂକ୍ଷିପ୍ତ
- (D) ବିସ୍ତୃତ

43. “ସନ୍ତୁ ବିନୋବାଙ୍କ ଜୀବନୀ ସମସ୍ତେ ପାଠ କରିବା ଉଚିତ ।”

- ଏଥିରେ ବିଶେଷଣ ପଦଟି କିଏ ?
- (A) ସନ୍ତୁ
  - (B) ସମସ୍ତେ
  - (C) ଜୀବନୀ
  - (D) ପାଠ

44. ‘ପରି’ ଉପସର୍ଗଟି କେଉଁ ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ?

- (A) ନିଷିଦ୍ଧ
- (B) ବ୍ୟାପ୍ତି
- (C) ନିକଟ
- (D) ବ୍ୟତିକ୍ରମ

SET :

OTET/I/15

- 45.** ଆଉଧାନିକ-ନିୟମରେ ସଜାଇଲେ କେଉଁ
ଶବ୍ଦଟି ପ୍ରଥମେ ରହିବ ?

(A) ପାଦୁଣ୍ଡ
(B) ପ୍ରାଣିନ
(C) ପ୍ରଗାଢ଼
(D) ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ

46. କେଉଁଟି ସରଳ ବାକ୍ୟ ?

(A) ଯେଉଁମାନେ ପୁରସ୍କାର ପାଇନାଥିଲେ
ସେମାନେ ବନ୍ଦୁ ମନ୍ୟୁଷଙ୍କରେ ଥିଲେ ।

(B) ସାହସିକତା ନିମନ୍ତ୍ରେ
ଭାରତସରକାରଙ୍କ ତରଫୁ
ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଏ ଓ ସାହସିମାନେ
ଦେଶର ଗର୍ବ ହିଁ ଅଟନ୍ତି ।

(C) ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଗତ
ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସରେ ବିଭିନ୍ନ
ବର୍ଗର ପିଲାଙ୍କୁ ସାହସିକତା ନିମନ୍ତ୍ରେ
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀରେ ସମ୍ମାନିତ କରିଥିଲେ ।

(D) ଗତସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସରେ
ଆମେରିକାର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଭାରତ
ଆସିଥିଲେ ଓ ସେ ବିଭିନ୍ନ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ ।

47. ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ ନିମନ୍ତ୍ରେ କେଉଁ
ପଛତିଟି ଉପଯୋଗୀ ନୁହେଁ ?

(A) କ୍ରୀଡ଼ା ପଛତି
(B) ସଂବ୍ୟାପକ ମୂଲ୍ୟାୟାନ ପଛତି
(C) ଶିକ୍ଷଣକାର୍ଯ୍ୟ ପଛତି
(D) କିମ୍ବା ପତିକିମ୍ବା ପଛତି

- 48.** ପ୍ରାକ୍ - ଲିଖନ ନିମନ୍ତେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି ଯଥାର୍ଥ ପଛା ନୁହେଁ ?

(A) ଗାରଣ୍ଟି ଚିତ୍ରରେ ରଙ୍ଗଦେବା
 (B) କଳମ ଧରାଇ ଅଷ୍ଟର ଲେଖିବାକୁ
 କହିବା
 (C) ଶିଶୁକୁ ଫୁଲଖଡ଼ି ଧରାଇ ତିନୋଟି
 ‘୦’ ମତାଇବା
 (D) ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଡ଼ି ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବା

49. କେଉଁଟି ସୃଜନାମ୍ବଳ ଲିଖନରେ ସହାୟକ
 ହୋଇନଥାଏ ?

(A) ଗୋଟିଏ ନାମକରଣକୁ ନେଇ ଗଞ୍ଜ
 ଲେଖିବା ।
 (B) କେତୋଟି ଶବ୍ଦକୁ ନେଇ ଅନୁଷ୍ଠେଦ
 ଲେଖିବା ।
 (C) ଚିତ୍ରଦେଖି ଗଞ୍ଜ ଲେଖିବା ।
 (D) ଅନୁଷ୍ଠେଦର ଅବିକଳ ନକଳ କରିବା ।

50. ଏକକ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଶେଷରେ ପରୀକ୍ଷଣ
 କରାଯାଇ ଥାଏ । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ କେଉଁ
 ପ୍ରକାର ମୂଲ୍ୟାୟନ ?

(A) ବ୍ୟବସ୍ଥାନ
 (B) ନିଦାନାମ୍ବଳ
 (C) ସାମଗ୍ରିକ
 (D) ଗଠନାତ୍ମକ

କବିତାଟି ପାଠକରି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଆ ।
(ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ. 51 – 55)

ଚିରିତଟେ ଶରତ ଶୋଭାକୁ ଚାହିଁ
କହିଲେ ଅନୁଜଙ୍ଗୁ କୋଦଣ୍ଡ ସାଇଁ
“ରଷ୍ଟାଗତେ ଆସିଲା ରହୁ ବିମଳ
ଦିଶନ୍ତି କାନ୍ତି-ବାସେ ଦିଶେ ଉଦ୍ଧୁଳ ।”

ଉରତୀ ବରଷାର ଧବଳ – ଜଟା –
କାଶ କୁସୁମେ ଶୁକ୍ଳ ତଚ୍ଛିନୀ ପଠା
ଅଗସ୍ତ୍ୟମାର୍ଗେ ନୀର ଶୁଖାଇ ଦେଲେ
ସନ୍ତୋଷ ତଡ଼େ ଯଥା ଲୋଭକୁ ହେଲେ ।

ଦୁଃସହ ହେଲା ଖରରଷ୍ଟି – କିରଣ
ଦୁଃସହ ଗୁଣୀ – ଯଶ ଖଲେ ଯେସନ ।

ସର-ସରିତ-ନୀର ପ୍ରସନ୍ନ ଥତି
ମୋହ ତୁଟିଲେ ଯଥା ସନ୍ଧନ ମତି ।

ସର-ସରିତ-ନୀର କ୍ରମେ ହଟଇ
ମମତା ଯଥା ସାଧୁ ମନ୍ଦ ତୁଟଇ
ଆସିଲା ରମ୍ୟରତ୍ନ ଦେଖି ଖଞ୍ଜନ
ସୁକୃତ ଫଳେ ଯଥା ପାଇ ସୁଷଣ ।

କି ରଂଗେ ସାର ସ୍ଵର – ତରଙ୍ଗ ତୋଳେ
ପର୍ଣ୍ଣ – ଶ୍ୟାମଳ ଦୂର ଶଇଲ – ଶୋଲେ
ମୁମୂର୍ତ୍ତି – ସାଧୁ କର୍ଣ୍ଣ ନାରଦ – ବୀଣା –
ଝଙ୍କାର ପରି ଏହି ସଙ୍ଗତ ସିନା !

କର୍ଦମ ରେଣୁ ବିନ୍ଦୁ ଶୋହେ ଧରଣୀ
ଯେସନ ନାଟି – ପଢୁ – ନୃପ – କରଣୀ
ଜଳ ସଂକୋଚେ ହେଲା ବିକଳ ମାନ
ବହୁକୁଣ୍ଡମୀ ଯଥା ସମ୍ମହିନ ।

- 51.** ଶରତର ଆଗମନରେ ଦିନପୁଡ଼ିକ କି ରୂପ ଧାରଣ କଲେ ?
- (A) ସୁନ୍ଦର ଆଭାୟକ ବସ୍ତାବୃତ୍ତା ହେବା ପରି
  - (B) ଧବଳବସ୍ତାବୃତ୍ତା ହେବା ପରି
  - (C) ତରଙ୍ଗରୂପକ ବସ୍ତାବୃତ୍ତା ହେବା ପରି
  - (D) ଅତିଶ୍ୟ ବୃଦ୍ଧା ନାରୀ ପରି

- 52.** ବର୍ଷା ବୃଦ୍ଧା ହୋଇଗଲା – ଏହା କେଉଁ ଦୃଶ୍ୟରୁ ଜଣା ପଡୁଛି ?
- (A) ନଦୀପଠାରେ ପ୍ରଶର ସୁର୍ଯ୍ୟକିରଣ ପଡ଼ିଲା
  - (B) ନଦୀପଠାରେ କାଶପୁଲ୍ ପୁଣି ଧବଳଦଟା ସମ ଦେଖାଗଲା
  - (C) ଗଗନରେ ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଆବିର୍ତ୍ତାବ ଘଟିଲା
  - (D) ନଦୀଜଳ ନିର୍ମଳ ହୋଇଗଲା
- 53.** ନଦୀଜଳ କ୍ରମଶାସନ କମିଶିବାକୁ କବି କେଉଁ ଘଟଣାପହ ତୁଳନା କରିବୁନ୍ତି ?
- (A) ନଦୀଜଳ କ୍ରମଶାସନ ନିର୍ମଳ ହୋଇପିବା
  - (B) ସାରସ ସୁନ୍ଦର ସ୍ଵର ମୁର୍ଛନା ତୋଳିବା
  - (C) ସମୟରେ ପୁଣ୍ୟପଳ ଲାଭ
  - (D) ସାଧୁମାନେ ସଂସାରପ୍ରତି ଧାରେ ଧାରେ ମମତା ତୁଟାଇ ଦେବା
- 54.** ଦୁଃସହ ହେଲା ଖରରଷ୍ଟି କିରଣ – ଏଠାରେ ‘ଖରରଷ୍ଟି’ ବୋଲି କାହାକୁ କୁହାଯାଇଛି ?
- (A) ସୁର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କିରଣକୁ
  - (B) ସ୍ଵପ୍ନ ସୁର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ
  - (C) ତନ୍ଦ୍ରଙ୍କ କିରଣକୁ
  - (D) ସ୍ଵପ୍ନ ତନ୍ଦ୍ରକୁ
- 55.** ଖଞ୍ଜନ ପକ୍ଷୀଟି କିଏ ?
- (A) କଜଳପାତି
  - (B) କୋକିଲ
  - (C) ହଂସୀ
  - (D) ହଳଦୀବସନ୍ତ

ଅନୁଲ୍ଲେଦଟି ପାଠକରି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଆ ।

(ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ 56 – 60)

ସମୟକ୍ରମରେ ଯୁବସମାଜ ମଧ୍ୟରେ ଜୀବନଧାରାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉଛି । ଆଶଙ୍କା, ଶୂନ୍ୟତା ଓ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟର ଏହାକୁ ପତନୋନ୍ମୟ କରିଦେଉଛି । କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ନିଷ୍ଠା ଓ ଆନ୍ତରିକତାର ଅଭାବରେ ଅନୁରଙ୍ଗ ଚିନ୍ମୂଳାରା କ୍ରମଣୀୟ ତା' ପାଖରୁ ଦୂରେଇ ପାଉଛି । ନାଟି ଓ ଆଦର୍ଶ ତା' ପାଖରେ ବେଳାର । ସବୁବେଳେ ଅବିଶ୍ୱାସ, ସନ୍ଦେହ ଓ ଛଳନାର କୁହେଲିକା ତା'କୁ ଘେରି ରହିଛି । ସତ୍ୟ ଓ ମିଥ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଚିହ୍ନି ନିନ୍ଦର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପଲ୍ଲା ସ୍ଥିର କରିବା ବାସ୍ତବିକ ବୁଦ୍ଧିମାନର କାର୍ଯ୍ୟ । ସେଥିପାଇଁ ସତ୍ୟର ଅନୁଶୀଳନ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଅଧିକାର ମିଳେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବା ଦ୍ୱାରା । ଏଥିପାଇଁ ଦରକାର ପଡ଼େ ଆମ୍ବ ସାମର୍ଥ୍ୟ, ଚରିତ୍ର ବଳ ଓ ବ୍ୟବହାର ଦକ୍ଷତା । ନିଷ୍ଠା ଓ ଆନ୍ତରିକତା ବଳରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କାଳଜୟ ଦୂଃଖ । ଯେପରି କର୍ମ କରିବ ସେପରି ଫଳ ପାଇବ ! କିନ୍ତୁ କେବଳ ଅଧିକାରକୁ ଧରିବସି କର୍ତ୍ତବ୍ୟବୋଧପ୍ରତି ଆଖି ବୁଦ୍ଧିବା ମାନବିକତା ପ୍ରତି ଚରମ ଉପହାସ । ଯୁବ ସମାଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟବୋଧ ଉପରେ ଦେଶର ଉତ୍ସବ ନିର୍ଭୟତ ନିର୍ଭର କରେ । ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁବକ ନିନ୍ଦର କର୍ମଦ୍ୱାରା କାଳଜୟ ହେବାକୁ ବ୍ରତ ହେବା ଉଚିତ ।

56. ଯୁବସମାଜ ପତନର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ କ'ଣ ?

- (A) ଜୀବନଧାରାର ପରିବର୍ତ୍ତନ
- (B) କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପରାୟଣତା
- (C) ଆଶଙ୍କା, ଶୂନ୍ୟତା ଓ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟର
- (D) ନାଟି ଓ ଆଦର୍ଶଦ୍ୱାନତା

57. ବୁଦ୍ଧିମାନର କାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ ?

- (A) ସର୍ବଦା ସତ୍ୟ କହିବା
- (B) ମିଥ୍ୟାତାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା
- (C) ଅବିଶ୍ୱାସ ଓ ସନ୍ଦେହ ପ୍ରତି ସତର୍କ ହେବା
- (D) କର୍ତ୍ତବ୍ୟପଲ୍ଲା ସ୍ଥିର କରିବା

58. ଯୁବସମାଜ କିପରି କାଳଜୟ ହୋଇ ପାରିବ ?

- (A) ନିଷ୍ଠା ଓ ଆନ୍ତରିକତା ବଳରେ
- (B) ଆମ୍ବ ସାମର୍ଥ୍ୟ ବଳରେ
- (C) ନିନ୍ଦର କର୍ମଦ୍ୱାରା
- (D) ଅଧିକାର ସାମର୍ଥ୍ୟକରି

59. ଯୁବସମାଜ ନିକଟରୁ କେଉଁଟି ଦୂରେଇ ଯାଉଛି ?

- (A) କର୍ତ୍ତବ୍ୟନିଷ୍ଠା
- (B) ଅନୁରଙ୍ଗ ଚିନ୍ମୂଳାରା
- (C) ବ୍ୟବହାର ଦକ୍ଷତା
- (D) ସତ୍ୟର ଅନୁଶୀଳନ

60. କେଉଁ ଶୁଣଗୁଡ଼ିକ ଯୁବସମାଜ ପାଖରେ ମୂଲ୍ୟହୀନ ?

- (A) ମାନବିକତା ଓ ଦେଶଭକ୍ତି
- (B) ଆମ୍ବ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଓ ଚରିତ୍ରବଳ
- (C) ନାଟି ଓ ଆଦର୍ଶ
- (D) କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିଷ୍ଠା ଓ ଆନ୍ତରିକତା

(BENGALI)

নিম্নে প্রদত্ত অনুচ্ছেদটি পড়ে সংশ্লিষ্ট প্রশ্নগুলির (31 থেকে 35 নম্বর পর্যন্ত) উত্তর দাও :

যখন সন্ধ্যা হইয়া আসিত পিতা বাগানের
সম্মুখে বারান্দায় আসিয়া বসিতেন। তখন তাঁহাকে
বন্ধসংগীত শোনাইবার জন্য আমার ডাক পড়িত।
চাঁদ উঠিয়াছে, গাছের ছায়ার ভিতর দিয়া জ্যোৎস্নার
আলো বারান্দার উপর আসিয়া পড়িয়াছে – আমি
বেহাগে গান গাইতেছি –

তুমি বিনা কে প্রভু সংকট নিবারে

কে সহায় ভব-অন্ধকারে –

তিনি নিষ্ঠুর হইয়া নতশিরে কোলের উপর দুই হাত
জোড় করিয়া শুনিতেছেন, – সেই সন্ধ্যা বেলাটির
ছবি আজও মনে পড়িতেছে।

31. পিতা কখন বারান্দায় এসে বসতেন ?

- (A) সকাল বেলায় (B) সন্ধ্যাবেলায়
- (C) সূর্যোদয়ের পূর্বে (D) রাত্রিবেলায়

32. তখন তাঁর পিতা তাঁকে ডাকতেন কেন ?

- (A) গল্প শোনানোর জন্য
- (B) ঘৃতারকা সম্বন্ধে আলোচনার জন্য
- (C) বন্ধসংগীত শোনানোর জন্য
- (D) সংস্কৃত পড়ানোর জন্য

33. কবি তাঁর পিতাকে যে গানটি শুনিয়ে ছিলেন,

সেটি কোন্ রাগের উপর আধ্যাতিত ?

- (A) বৈরবী (B) পূরবী
- (C) ইমনকল্যাণ (D) বেহাগ

34. পিতা তখন কোন্ মুদ্রায় গান শুনতেন ?

- (A) উপাসনা বেদিতে একাকী বসে
- (B) নতশিরে কোলের উপর দুই হাত
জোড় করে
- (C) নিষ্ঠুর হয়ে চোখ বন্দ করে
- (D) ভগবদ্গীতা পড়তে পড়তে

35. কোন্ ছবিটি কবির আজও মনে পড়ে ?

- (A) সন্ধ্যাবেলায় পিতৃদেবের প্রার্থনারত ছবি
- (B) বারান্দার উপরে জ্যোৎস্নার আলো
পড়ার ছবি
- (C) বন্ধসংগীত শোনানোর ঘটনা
- (D) উপনয়নের পূর্বে মন্ত্র আবৃত্তি করার
ঘটনা

কবিতাংশটি পড়ে নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির (36 থেকে

40 নম্বর পর্যন্ত) উত্তর দাও :

মালী ভাবে যাঁর তরে এ দোহে বিবাদ করে

তাঁরে দিলে আরো পাব কত !

কহিল সে করজোড়ে, ‘দয়া করে ক্ষম মোরে –

এ ফুল বেচিতে নাহি মন’।

এত বলি ছুটিল সে, যেথা রয়েছেন বসে

বুদ্ধিদেব উজলি কানন।

বসেছেন পঞ্চাসনে প্রসন্ন প্রশান্ত মনে,

নিরঞ্জন আনন্দমূরতি।

দৃষ্টি হতে শান্তি ঝারে, স্ফুরিছে অধর 'পরে

করণার সুধাহাস্যজ্যোতি।

সুদাস রহিল চাহি - নয়নে নিমেষ নাহি,

মুখে তার বাক্য নাহি সরে।

সহসা ভূতলে পড়ি, পদ্মটি রাখিল ধরি

প্রভুর চরণপদ্ম 'পরে।

36. মালী করযোড়ে ক্রেতাদের কি বললো ?

(A) ‘এক মাষা স্বর্ণ পাব মনে আশা’

(B) ‘এ ফুল বেচিতে নাহি মন’

(C) এ দোহে কেন বিবাদ করে

(D) কার পায়ে দিবে উপহার

37. ফুল বিক্রি না করে মালী কোথায় গেল ?

(A) গেল সে প্রাসাদঘারে

(B) কাননের সরোবরে

(C) রাজার মন্দিরে

(D) যেথা রয়েছেন বসে বুদ্ধিদেব উজলি
কানন

38. বুদ্ধিদেব প্রশান্ত মনে কিভাবে বসেছেন ?

(A) পদ্মাসনে

(B) মুদ্রিত নয়নে

(C) প্রসন্ন বদনে

(D) ভিক্ষাপাত্র হাতে

39. বুদ্ধিদেবকে দেখে মালীর কী মনে হল ?

(A) তিনি যেন ভগবান

(B) দীনহীনের দেবতা

(C) নিরঞ্জন আনন্দমূরতি

(D) ধ্যানমগ্ন সিদ্ধপুরুষ

40. অবশেষে মালী পদ্মফুলটি কি করল ?

(A) প্রভুর ‘চরণপদ্ম’ 'পরে অর্পণ করল

(B) বাড়ি নিয়ে এল

(C) ফুল নিয়ে রাজদর্শনে গেল

(D) বুদ্ধদর্শনকারীকে বিনা মূল্যে দিয়ে দিল

41. বিশেষ পদ কোনটি ?

(A) ধর্ম	(B) ধার্মিক
(C) ধর্ম্য	(D) অধর্ম

42. শুন্দ শব্দটি বাছ :

(A) দৃষ্টি	(B) দৃষ্টিত
(C) দৃসিত	(D) দৃশিত

43. ‘ঐহিক’ শব্দের বিপরীতার্থবোধক শব্দ কোনটি ?

(A) মাসলিক	(B) ঐচ্ছিক
(C) পারত্রিক	(D) সান্তিক

44. নীচে প্রদত্ত শব্দগুলির মধ্যে কোনটি একার্থবোধক শব্দ নয় ?

(A) অনল	(B) বহি
(C) অতিথি	(D) আগুন

45. প্র, পরা, সম্, অনা, কু, সু এগুলি ব্যাকরণের

- কোন বিভাগের অঙ্গভূক্ত ?
(A) তদ্বিত প্রত্যয়	(B) কং-প্রত্যয়
(C) অব্যয়	(D) উপসর্গ

46. “কষ্ট সহ্য করিতে পারে যে” – এক পদে ব্যবহার করলে কোনটি ঠিক হবে ?

(A) অদ্বিষ্টপূর্ব	(B) মুমুক্ষু
(C) কষ্টসহিষ্ণু	(D) অসাধ্য

47. ক্রিয়ার মূল কোনটি ?

(A) ধাতু	(B) অব্যয়
(C) প্রত্যয়	(D) বিভক্তি

48. ‘অরণ্যে রোদন’ শব্দ সমষ্টির অর্থ কোনটি ?

(A) সমূলে বিনাশ
(B) ভঙ্গ
(C) নিষ্ফল আবেদন
(D) অপদার্থ

49. ‘সিংহাসন’ এর ঠিক সঞ্চিবিচ্ছেদটি বাছ :

- (A) সিংহ + আসন
- (B) সিং + আসন
- (C) সিংহা + অসন
- (D) সিংহা + আসন

50. ‘দিন’ বিশেষ্য পদের বিশেষণ পদ কৃপে
কোন্টি ঠিক ?

- (A) দৈন্য
- (B) দৈনিক
- (C) দেয়
- (D) দাতব্য

51. প্রাথমিক ভরে শিক্ষাদানের জন্য কোন্টি
আবশ্যকীয় উপকরণ নয় ?

- (A) পঠন
- (B) লিখন
- (C) প্রতিবেশী
- (D) অঙ্গন

52. প্রাথমিক ভরে শিক্ষাদানের ক্ষেত্রে কোন্ ভাষার

- আবশ্যকতা অধিক ?
- (A) ইংরাজী ভাষা
  - (B) আংগুলিক ভাষা
  - (C) রাষ্ট্রীয় ভাষা
  - (D) মাতৃভাষা

53. শিশুদের মধ্যে লুকিয়ে থাকা প্রতিভার
বিকাশের জন্য কার ভূমিকা অধিক ?

- (A) পিতামাতা   (B) শিক্ষক
- (C) বন্ধু   (D) পাঠ্যপুস্তক

54. প্রাথমিক ভরে শিশুদের শিক্ষাদানের জন্য
কিরূপ শিক্ষা ব্যবস্থা করা উচিত ?

- (A) শিক্ষা ব্যবস্থা প্রাণবন্ত হওয়া উচিত
- (B) শিশুর ইচ্ছা ও প্রবণতাকে প্রাধান্য
দেওয়া উচিত
- (C) ক্লাসরুমের মধ্যে শিক্ষাদানের ব্যবস্থা
করা উচিত
- (D) পাঠ্যপুস্তক ভিত্তিক শিক্ষা ব্যবস্থা করা
উচিত

भाषा – हिन्दी

निम्नलिखित अनुच्छेद को पढ़कर 31 से 35 तक के प्रश्नों के उत्तर दीजिए :

विविधता का सबसे बड़ा लक्षण है कि हमारे देश में अनेक प्रकार की भाषाएँ फैली हुई हैं और इनके कारण हम आपस में अजनवी समान हो जाते हैं। भाषा-भेद की यह समस्या हमारी राष्ट्रीय एकता की सबसे बड़ी बाधा है। राष्ट्रीय एकता की पहले यह बाधा थी कि पहाड़ों और नदियों को लॉघना आसान नहीं था। मगर अब विज्ञान के अनेक सुगम साधनों के उपलब्ध हो जाने से वह बाधा दूर हो गई है। प्राकृतिक बाधाएँ अब खत्म हो गई हैं। मगर भाषा-भेद की समस्या जरा कठिन है और उसका हल तभी निकलेगा जब हिन्दी भाषी क्षेत्र में अहिन्दी भाषियों तथा अहिन्दी भाषी क्षेत्रों में हिन्दी भाषियों का अच्छा प्रचार हो जाए।

31. विविधता का सबसे बड़ा लक्षण क्या है ?

- (A) कई धर्म के लोग हैं।
- (B) कई जातियों के लोग हैं।
- (C) अनेक प्रकार की भाषाएँ फैली हुई हैं।
- (D) अनेक प्रकार के लोग रहते हैं।

32. अनेक भाषाओं के कारण हम आपस में किसके समान हो जाते हैं ?

- (A) दोस्त के
- (B) अजनवी के
- (C) दुश्मन के
- (D) रिश्तेदारों के

33. भाषा-भेद की समस्या किसकी सबसे बड़ी बाधा है ?

- (A) राष्ट्रीय एकता की
- (B) राष्ट्रीय साहित्य की
- (C) राष्ट्रीय आंदोलन की
- (D) राष्ट्रीय खेल की

34. पहले राष्ट्रीय एकता की बाधा क्या थी ?

- (A) आपस के वैर को मिटाना।
- (B) सागर को लॉघना।
- (C) पहाड़ और नदियों को लॉघना।
- (D) धार्मिक भेद-भाव मिटाना।

35. प्राकृतिक बाधाएँ अब क्या हो गई ?

- (A) बहुत बढ़ गई।
- (B) दुगुनी हो गई।
- (C) कठिन हो गई।
- (D) खत्म हो गई।

निम्नलिखित कविता को पढ़कर **36** से **40** तक के प्रश्नों के उत्तर दीजिए :

“हाँ जनकर भी मैंने न भरत को जाना,
सब सुन लें, तुमने स्वयं अभी यह माना ।

यह सच है तो फिर लौट चलो घर भैया,
अपराधिनी मैं हूँ तात, तुम्हारी मैया ।

दुर्बलता का चिह्न विशेष शपथ है,
पर अबला-जन के लिए कौन-सा पथ है ?

यदि मैं उकसायी गयी भरत से होऊँ,
तो पति समान ही स्वयं पुत्र भी खोऊँ !”

36. यह कथन किसका है ?

- (A) कौशल्या का
- (B) राम का
- (C) कैकेयी का
- (D) दशरथ का

37. यह कथन किसके प्रति है ?

- (A) राम के प्रति
- (B) भरत के प्रति
- (C) दशरथ के प्रति
- (D) लक्ष्मण के प्रति

38. दुर्बलता के कारण लोग क्या करते हैं ?

- (A) लड़ते नहीं हैं ।
- (B) अपराध मान लेते हैं ।
- (C) शपथ लेते हैं ।
- (D) कुछ नहीं करते ।

39. अबला-जन के लिए कौन-सा पथ रह जाता है ?

- (A) शपथ का
- (B) रोने का
- (C) पछताने का
- (D) अभिमान करने का

40. पति के समान पुत्र को खोने की बात में यह भाव है :

- (A) अपमान का
- (B) सत्य कथन का
- (C) मरण-वेदना का
- (D) करुणा का

41. प्रारंभिक स्तर पर मातृभाषा शिक्षण का उद्देश्य

कौन-सा नहीं है ?

- (A) विचारों का आदान-प्रदान
- (B) दो भाषाओं का तुलनात्मक ज्ञान
- (C) व्यक्तित्व का विकास
- (D) सर्जनात्मक प्रतिभा का विकास

42. कौन-सा दृश्य उपकरण नहीं है ?

- (A) अखबार
- (B) दूरदर्शन
- (C) रेडियो
- (D) कंप्यूटर

43. भाव-ग्रहण में मुख्य कौशल है :

- (A) श्रवण-भाषण
- (B) श्रवण-वाचन
- (C) भाषण-लेखन
- (D) श्रवण-लेखन

44. एक बालक सामान्यतः किस विषय में रुचि

अधिक लेता है ?

- (A) जो वास्तविक जीवन से संबंधित हो ।
- (B) जो कल्पनाओं से संबंधित हो ।
- (C) जो तकँ पर आधारित हो ।
- (D) जो उसकी सोच के बाहर का हो ।

45. छात्रों की कमजोरियों और सीमाओं का पता

लगाने वाला परीक्षण है :

- (A) क्षमता परीक्षण
- (B) प्रगति परीक्षण
- (C) निदानात्मक परीक्षण
- (D) उपलब्धि परीक्षण

46. छात्र की सुंदर हस्तलिपि के विकास में कौन

सहायक है ?

- (A) पिता-माता की सजगता
- (B) सुंदर हस्तलिपि के लिए शिक्षक का उपदेश
- (C) शिक्षक द्वारा श्यामपट पर बुलाकर लिखाना
- (D) छात्र का हस्तलिपि लिखने का अभ्यास

47. अच्छे परीक्षण की विशेषता कौन-सी नहीं है ?

- (A) वैधता
- (B) वस्तुनिष्ठता
- (C) विश्वसनीयता
- (D) निरंतरता

48. शिशु की मातृभाषा का विकास किससे प्रारंभ होता है ?

- (A) परिवार से
- (B) विद्यालय से
- (C) पड़ोशी से
- (D) खेल के मैदान में

49. पाठ-दान से पहले प्रस्तावनात्मक प्रश्नों के उद्देश्य क्या नहीं है ?

- (A) पूर्वज्ञान की जानकारी ।
- (B) पाठ की ओर आकर्षित करना ।
- (C) नए ज्ञान की प्राप्ति के लिए उत्साह बढ़ाना ।
- (D) नए पाठ की कठिनाइयों की सूचना देना ।

50. निम्नलिखित में से कौन-सा शिक्षार्थी के अधिगम में अनुकूल नहीं है ?

- (A) हीनता भाव
- (B) आनंदमूलक शिक्षा
- (C) चित्र के आधार पर कहानी-कथन
- (D) अनुभूति आधारित प्रश्न

51. ‘मीठा’ शब्द का भाववाचक संज्ञा रूप क्या है ?

- (A) मिठाई
- (B) मिठास
- (C) मिठापन
- (D) मिठाइयाँ

52. सकर्मक क्रिया शब्द कौन है ?

- (A) जागना
- (B) सोना
- (C) हँसना
- (D) लिखना

53. ‘नाता’ का पर्यायवाची शब्द है :

- (A) मान्यता
- (B) शत्रुता
- (C) रिश्ता
- (D) योग्यता

54. ‘कवि’ शब्द का स्त्रीलिंग रूप क्या है ?

- (A) कवित्री
- (B) कवियत्री
- (C) कवियित्री
- (D) कवयित्री

55. ‘पहाड़ टूट पड़ना’ मुहावरे का अर्थ क्या है ?

- (A) भारी विपत्ति आना
- (B) खूब लाभ कमाना
- (C) इज्जत बचाना
- (D) तूफान आना

56. स्त्रीलिंग शब्द छाँटिए :

- (A) रास्ता
- (B) कपड़ा
- (C) दवा
- (D) जूता

57. व्याकरण की दृष्टि से ‘दैनिक’ कैसा शब्द है ?

- (A) संज्ञा
- (B) सर्वनाम
- (C) क्रिया
- (D) विशेषण

58. किसमें ‘परा’ उपसर्ग है ?

- (A) पराधीन
- (B) पराजय
- (C) परंपरा
- (D) परादेश

59. अव्यय चुनिए :

- (A) नीचाश्रय
- (B) कचनार
- (C) नीच
- (D) के नीचे

60. ‘चोर’ का विपरीतार्थक शब्द है :

- (A) साधु
- (B) पुलिस
- (C) छोर
- (D) चोरनी

(اردو)

32. چھتیں گڑھ اڈیشا کی کس جانب ہے؟

- (A) پورب
- (B) پچھم
- (C) اتر
- (D) دکن

مندرجہ ذیل اقتباس کو غور سے پڑھیے اور اس کے نیچے دیے گئے سوالات کے جواب اوپر دی گئی ہدایت کے مطابق دیجیے:
”ہندوستان کے صوبوں میں سے اڈیشا جنوب مشرقی ہند میں واقع ہے۔ اور مشرقی ساحل پر تقریباً ۵۰۰ کلومیٹر تک

33. اڈیشا کی کل آبادی کتنی ہے؟

- (A) تقریباً پانچ کروڑ
- (B) تقریباً ساڑھے تین کروڑ
- (C) تقریباً دو کروڑ
- (D) تقریباً پچھے کروڑ

پھیلا ہوا ہے۔ اس ریاست کے پورب میں بنگال کی کھاڑی، اتر پورب میں مغربی بنگال، اتر میں جھارکھنڈ، پچھم میں چھتیں گڑھ اور دکن پچھم میں آندھرا پردیش واقع ہے۔ اڈیشا کا رقبہ ڈیڑھ لاکھ مربع کلومیٹر سے کچھ زیادہ ہے۔ اڈیشا کے مطلع ہیں۔ اس ریاست کی کل آبادی ساڑھے تین کروڑ کے لگ بھگ ہے۔ کیم اپریل ۱۹۳۶ء کو اڈیشا صوبہ بھار سے الگ ہو کر ایک عیحدہ صوبہ بنا۔ اسی لیے کیم اپریل کو اڈیشا بھر میں انکل دوش منایا جاتا ہے۔“

34. ”اڈیشا“ قاعدے کے اعتبار سے کون سا اسم ہے؟

- (A) اسم نکره
- (B) اسم حالیہ
- (C) اسم مصغر
- (D) اسم معروفة

31. اڈیشا ہندوستان کی کس سمت میں واقع ہے؟

- (A) جنوب مشرقی ہند
- (B) شمال مغربی ہند
- (C) مغرب جنوبی ہند
- (D) شمال مشرقی ہند

35. ”پانچ سو کلومیٹر“ کس قسم کی صفت میں داخل ہے؟

- (A) صفت عددی
- (B) صفت مقداری
- (C) صفت نسبتی
- (D) صفت مشیہ

38. ”یعنی لنکا سے اجودھیا پھر یہ سیتا آگئی“ اس مصرع میں ”سیتا“ سے مراد کیا ہے؟
- (A) ٹپو سلطان کی گلڑی
  - (B) ٹپو سلطان کی ٹوپی
  - (C) ٹپو سلطان کی زرہ
  - (D) ٹپو سلطان کی تلوار
39. نظم کے تیرے شعر میں ”ویر“ اور ”تیر“ قاعدے کے اعتبار سے کیا ہے؟
- (A) ردیف
  - (B) قافیہ
  - (C) تشییہ
  - (D) استعارہ
40. ”تغ آبدار“ میں ”تغ“ قاعدے کے اعتبار سے کیا ہے؟
- (A) صفت
  - (B) ضمیر
  - (C) کنایہ
  - (D) موصوف

نیچے دیے گئے اشعار کو پڑھیے اور ہدایت کے مطابق سوالوں کے جواب دیجیے:

- ہو مبارک تجھ کو اے شہزادہ والا تبار
ہاتھ تیرے آگئی ہے پھر یہ تغ آبدار
سارے ہندوستان میں تھی دھاگ اس تلوار کی
تھی جو یہ زیب تن ابن شہ حیدر علی
کون وہ سلطان ٹپو؟ یعنی وہ بھارت کا ویر
جس نے آزادی کی خاطر کھایے تھے سینے پر تیر
ڈشمنوں کے خون کی جس نے بہائیں ندیاں
کارنا مے جس کے اب بھی ہیں زمانے پر عیاں
ڈھونڈتی تھی جس کو تیری آنکھ، اس کو پا گئی
یعنی لنکا سے اجودھیا پھر یہ سیتا آگئی
36. ابن شہ حیدر سے مراد کون ہیں؟
- (A) ٹپو سلطان
  - (B) بہادر شاہ ظفر
  - (C) نواب واجد علی شاہ
  - (D) نواب سراج الدولہ

37. ٹپو سلطان سینے پر تیر کیوں کھایے تھے؟
- (A) دولت حاصل کرنے کے لیے
  - (B) اپنی عزت بڑھانے کے لیے
  - (C) ہندوستان کی آزادی کے لیے
  - (D) اپنی شہرت کے لیے

44. پڑھنے کی ترقی کے لیے کون سی ترتیب زیادہ موثر ہے؟

- (A) بولنا - پڑھنا - سننا - لکھنا
- (B) پڑھنا - سننا - بولنا - لکھنا
- (C) سننا - بولنا - پڑھنا - لکھنا
- (D) پڑھنا - بولنا - سننا - لکھنا

45. سن کر لکھنے کے عمل کو کیا کہتے ہیں؟

- (A) املا
- (B) مضمون نویسی
- (C) خط نویسی
- (D) خوش خطی

46. ق + ل + م = قلم

اس طریقہ تدریس کو کیا کہتے ہیں؟

- (A) تخلیلی طریقہ
- (B) تمثیلی طریقہ
- (C) استقرائی طریقہ
- (D) ترکیبی طریقہ

47. ”ریڈیو“ کس امدادی سامان تعلیم سے تعلق رکھتا ہے؟

- (A) سمی
- (B) بصری
- (C) سمی و بصری
- (D) ماذل

41. زبان سیخنے کے مقصد کو عموماً کتنے حصوں میں تقسیم کیا جاتا ہے؟

- (A) پانچ
- (B) چار
- (C) تین
- (D) دو

42. زبان سیخنے کا پہلا زینہ کیا ہے؟

- (A) سننا

- (B) بولنا
- (C) لکھنا
- (D) پڑھنا

43. درس کے وقت ایک استاد کتنی قسم کی پڑھائی پر زور دیتا ہے؟

- (A) تین
- (B) دو
- (C) چار
- (D) پچھے

51. نیچے دیے گئے الفاظ میں سے کس کی ضد صحیح ہے؟

(A) مشرق - مغرب

(B) اجل - انتہا

(C) ابتداء - انجام

(D) آغاز - انکار

52. نیچے دیے گئے الفاظ میں سے کون سا لفظ اسم طرف ہے؟

(A) تلوار

(B) قلقل

(C) چاقو

(D) گھر

53. وہ نام جو کسی خوبی یا بڑائی کی وجہ سے پڑھا ہوا سے کیا کہتے ہیں؟

(A) اسم علم

(B) لقب

(C) تخلص

(D) کنیت

48. اشاراتِ سبق کے خاص پہلو کتنے ہیں؟

(A) پانچ

(B) چار

(C) تین

(D) " "

49. معروضی جانچ میں کتنا جواب صحیح ہوتا ہے؟

(A) دو

(B) ایک

(C) چار

(D) تین

50. زیور بنانے والے کو _____ کہتے ہیں۔

(لوہار - سنار - کھار)

یہ سوال کس مرات میں داخل ہے؟

(A) تکمیلی مرات

(B) تبادل جواب مرات

(C) تعددی انتخاب مرات

(D) مماثل مرات

58. نیچے دیے گئے الفاظ میں سے کون سا لفظ مذکور ہے؟

(A) مزان

(B) گام

(C) مرچ

(D) ناک

54. نیچے دیے گئے الفاظ میں سے کون سا لفظ اسم فعل ہے؟

(A) قاتل

(B) مقتول

(C) قتل

(D) نقل

59. ”کس نے دیکھا؟“

اوپر کے جملے میں لفظ ”کس“ ضمیر کی کون سی قسم ہے؟

(A) ضمیر استفہامیہ

(B) ضمیر موصولہ

(C) ضمیر تنکیر

(D) ضمیر اشارہ

55. نیچے دیے گئے جملوں میں کون سا جملہ ماضی مطلق ہے؟

(A) اسلم نے لکھا ہے

(B) اسلم لکھ رہا ہے

(C) اسلم نے لکھا

(D) اسلم نے لکھا تھا

60. ”پانی پلاو۔“

یہاں لفظ ”پلاو۔“ قاعدے کے اعتبار سے کیا ہے؟

(A) فعل حال

(B) فعل نہیں

(C) فعل ماضی

(D) فعل امر

56. لفظ ”زکی“ کا متشابہ لفظ کون ہے؟

(A) زن

(B) ذکی

(C) ظن

(D) ظہیر

57. ذیل میں سے کون سا حصہ محاورہ ہے؟

(A) اپنا مطلب نکالنا

(B) نیند آ جانا

(C) بہت خفا ہونا

(D) باغ باغ ہونا

భాష - తెలుగు

దిగువ నీయబడిన గద్యభాగమును చదివి
31 సుండి 35 పరకు గల ప్రశ్నలకు సమాధానము
ప్రాయమనది.

కవిత్రయంలో మూడుపుండు ఎఱ్ణన. 14వ
శతాబ్దపు ప్రథమార్థంలో జీవించన ఎఱ్ణన
తల్లిదండ్రులు పోతుంబిక, సూర్యార్థులు.
ఈయన గురువు శంకరస్వామి. అద్దంకిని
రాజధానిగా చేసుకోని పాలించిన ప్రోలయ
వేషారెడ్డి ఆస్థాను కవి. అంధ్ర మహాబూర్ధతంలోని
అరణ్యపర్వతశేషము, సృసింహపురాణము,
రామాయణము, హరివంశము మొదలగు
గ్రంథములను ఎఱ్ణన రచించెను. వీటిలో
రామాయణము అలభ్యము. తన రామాయణ,
హరివంశములను వేషారెడ్డికి అంకితము చేసిన
ఎఱ్ణన, భారతాన్ని రాజరాజ సరేంద్రునికి,
సృసింహపురాణాన్ని అహోబిల సృసింహ
స్వామికి అంకితమిచ్చెను.

ఎఱ్ణన రచనలో వర్ణనలు అధికము.
తదనంతర కాలంలోని కపుల వర్ణనకు ఎఱ్ణన
వర్ణనలే ప్రేరణనిచ్చాయి. పబంధ లక్షణాన్ని
అష్టాదశ వర్ణనలలో ఇంచుమించు అన్ని
వర్ణనలూ సృసింహపురాణంలో కనిపిస్తాయి.
ఎఱ్ణనను ప్రబంధ పరమేశ్వరుడని, అతని శిఖభక్తి
పారమాన్ని అనుసరించి ‘శంఖదాను’ డని
పేరుగాంచారు. ఎఱ్ణనను రచనా ప్రభావం
పోతన మీద ఉన్నదని మొర్చుకులు భావిస్తున్నారు.

31. ఎఱ్ణన తల్లి పేరేమి ?

- (A) అస్సుపూర్ణ (B) కాత్యాయని
(C) పోతుంబిక (D) వేంగమాంబ

32. ఎఱ్ణన ఎవరి ఆస్థాను కవి ?

- (A) శ్రీకృష్ణ దేవరాయల
(B) ప్రోలయ వేషారెడ్డి
(C) ప్రోఢ దేవరాయల
(D) గణపతి దేవుడు

33. సృసింహపురాణం ఎవరికి అంకితం
చేయబడినది ?

- (A) రాజరాజ సరేంద్రుడు
(B) రుద్రపుదేవి
(C) బుద్ధారెడ్డికి
(D) అహోబిల సృసింహస్వామికి

34. ఎఱ్ణనకు గల బిరుదమేది ?

- (A) ప్రుబంధ పరమేశ్వరుడు
(B) కవి బ్రహ్మ
(C) కవిసార్వభూముడు
(D) సహజ కవి

35. ఎఱ్ణన రచనా ప్రభావము ఏ కవిపై
ఉన్నదని మొర్చుకులు భావిస్తారు ?

- (A) చెద్దన
(B) తెనాలి రామలింగడు
(C) పోతన
(D) సన్నయ

దిగువ నిచ్చిన పద్యములను చదివి **36** నుండి **40** వరకు గల ప్రశ్నలకు సమాధానము ప్రాయినది.

వినదగు నెవ్వేరు సెబ్బిన
వినిసంతనె వేగసడక విపరింప దగున్
గనికల్ల నిజము దెలిసిన
మనుజుడెపో నీతిపరుడు మహిలో సుమతీ !

దొంగపాలు కాదు దొడ్డ కీర్తిని దెచ్చు
పరమ సౌఖ్యమిచ్చు భద్రమిచ్చు
యాచకునకు నీయ నాపంత తరుగదు
విద్యబోలు ధనము పృథివి గలదె !

బహుళ కావ్యములను పరికింపగా పచ్చు
బహుళ శబ్దచయము బలకపచ్చు
సహస మొక్కటబ్బు చాల క్షుంబురా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ.

మేడిపండు చూడ మేలిషై యుండును
పొట్టవిప్పిచూడ బురుగు లండు
బిరికివాని మదిని బింక మీలాగురా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ.

సత్యసూక్తి ఫుటించు ధీజడిషు పూన్న
గౌరవమొసంగు జనులకు గలపముడచు
గీర్తి ప్రకటించు చిత్త విస్మార్తజేయు
సాధు సంగంబు సుకలార్థ సాధనంబు.

36. సుమతి శతకమును ప్రాసినదెవరు ?

- (A) మారదవెంకయ్య
- (B) బద్దెన
- (C) వేమన
- (D) భర్తపూరి

37. అడిగిన వారి కిచ్చిన తరగనిదేది ?

- (A) ధనము
- (B) పయసు
- (C) ప్రాణము
- (D) విద్య

38. ఏది అలపరచుకోవటం కష్టము ?

- (A) ఓర్ను
- (B) నిద్ర
- (C) కోపం
- (D) చదుపు

39. పిరికివాని మనుసు దేనితో పోల్చువచ్చును ?

- (A) పను పండు
- (B) బోపొయి పండు
- (C) మేడి పండు
- (D) మామిడి పండు

40. ధీజడిషు - అను పదమునకు అర్థమేఘి ?

- (A) దైర్యము
- (B) బుధిమాంద్యం
- (C) బుధికుశలత
- (D) మంచితనము

41. కూచిపూడి నాట్యం ఏ రాష్ట్రంలో
ఆవిర్భవించింది ?

- (A) కర్ణాటక
- (B) తమిళనాడు
- (C) ఒడిస్సా
- (D) అంధ్ర ప్రదేశ్

42. క్రింది వాటిలో హిమాలయాల్లో పుట్టి
ప్రవహించే నది ఏది ?

- (A) గోదావరి
- (B) గంగ
- (C) నాగాపథి
- (D) కృష్ణ

43. రెడ్డిక్రాన్ సంస్థ ప్రధాన స్థావరం ఎక్కడ
ఉంది ?

- (A) జెనీవా
- (B) లండన్
- (C) రోమ్
- (D) అమెరికా

44. భూమి సూర్యుని చుట్టూ ఒకసారి తిరిగి
రావడానికి పట్టేకాలమెంత ?

- (A) ఒక నెల
- (B) ఒక వారం
- (C) ఒక సంవత్సరం
- (D) ఒక పక్కం

45. సుబ్బమ్మగారు వెళ్ళిన మొదటి రాజకీయ
సభ ఎక్కడ జరిగింది ?

- (A) కాకినాడ
- (B) రాజమహాందిష్ఠరం
- (C) బితాపురం
- (D) విజయవాడ

46. భూమిని ఆవరించి ఉన్న పొర ఏది ?

- (A) ఆష్టుజని
- (B) సుతజని
- (C) బోగ్గుపులును వాయిపు
- (D) ఓజోన్

47. కుందేళ్ళు నివసించే ప్రదేశం ఏది ?

- (A) సరస్వతి
- (B) పొదలు
- (C) కొండ
- (D) తోట

48. క్రింది వారిలో ఎవరి పేరుతో ఒక శకం ఉంది ?

- (A) బుద్ధుడు
- (B) పసుదేషుడు
- (C) కృష్ణదేవరాయలు
- (D) శాలివాహనుడు

49. ఎలుగుబంటు దేన్నిచూచి చెట్టు నుంచి కిందికి దూకింది ?

- (A) కత్తిని
- (B) పులిని
- (C) నిప్పని
- (D) రుద్రయ్యను

50. మహాభారతంను సంస్కృతంలో వ్రాసిన దెవరు ?

- (A) వేదవ్యాసుడు
- (B) భవభూతి
- (C) కాథిదాసు
- (D) వాలీకి

51. 'విదుహీషుణి' - అను పదమునకు అర్థమేమి ?

- (A) జాతిరత్నం
- (B) వీణానాదం
- (C) పండితురాలు
- (D) అజ్ఞాని

52. ఎత్తు - అను పదమునకు వ్యుతిరేకార్థకమేది ?

- (A) పైకి
- (B) పల్లము
- (C) ఎగువకు
- (D) పైకి లేపు

53. సందనోద్యమము - సంధి విడదీసిన పచ్చ రూపమేది ?

- (A) సంద + సుద్యమము
- (B) సందనము + ఉద్యమము
- (C) సందన + ద్యమము
- (D) సందన + ఉద్యమము

54. గంటల ధ్వని - ఏ సమాసమగును ?

- (A) రూపక సమాసము
- (B) ద్విగు సమాసము
- (C) పుట్టి తత్త్వరుష సమాసము
- (D) ద్వితీయ తత్త్వరుష సమాసము

55. భక్తి - అను పదమునకు వికృతి ఏది ?

- (A) బత్తి
- (B) ధ్యానము
- (C) ఆరాధన
- (D) భధి

56. నిర్వల పాట పాడుచున్నది - ఈ వాక్యము ఏ కాలమునకు చెందినది ?

- (A) భవిష్యత్త కాలం
- (B) భూత కాలం
- (C) ప్రతిష్ఠాన కాలం
- (D) ప్రవేషీ కావు

57. రెండు ప్రాకారములు - అనునది ఏ సమానము ?

- (A) బహుంగ్రీహి
- (B) ద్విగు సమానం
- (C) ద్వాంద్వ సమానం
- (D) ఎ.ప్రా. కర్నూళారయము

58. పర + ఉపకారము - సంధి కలిపిన పచ్చ రూపమేది ?

- (A) పరోపకారము
- (B) పరఉపకారము
- (C) పరోపాకారము
- (D) పరోపఖారము

59. క్రింది వానిలో సమాపక క్రియ ఏది ?

- (A) వెదుకుతూ
- (B) తెలుపు
- (C) గోపూత
- (D) జాలిపడింది

60. కర్త, కర్ను, క్రియ పరుసగా పచ్చిన వాక్యమేది ?

- (A) పూజిత చదువు చున్నది రాఘవాయణము.
- (B) పూజిత రాఘవాయణము చదుపుచున్నది.
- (C) రాఘవాయణము చదువు చున్నది పూజిత.
- (D) చదువు చున్నది పూజిత రాఘవాయణము.

ENGLISH
----

61. Chorus reading in teaching a poem is done usually :

- (A) during teaching the lesson.
- (B) at the end of the lesson.
- (C) before introducing the poem.
- (D) after the introduction.

62. Put ‘✓’ mark / ‘✗’ mark in the box if the statement is RIGHT/WRONg.

(i) Liquids do not have definite shape.

(ii) Ice is lighter than water.

The test item inside the box is ____.

- (A) Matching type
- (B) Completion type
- (C) Recall type
- (D) Recognition type

63. The aim of teaching English language is to acquire the knowledge of ____.

- (A) sentences
- (B) language skills
- (C) grammar
- (D) words and phrases

64. Task : Fill in the blanks choosing the suitable words.

- (i) I want a cup of ___ coffee.
(strong/powerful)
- (ii) He is a ___ smoker. (heavy/big)

The task in the box tests the learner’s ability in :

- (A) collocation
- (B) idiomatic use
- (C) spelling
- (D) pronunciation

65. The closing phrase of a formal letter is :

- (A) Your’s Faithfully
- (B) Yours faithfully
- (C) Your’s faithfully
- (D) Yours Faithfully

66. Which is not a sub-skill of speaking ?

- (A) Fluency
- (B) Naturality
- (C) Inefficiency
- (D) Accuracy

SET : C**OTET/I/15**

67. He gave me _____ useful book.

- (A) the   (B) some
(C) a   (D) an

68. We have a holiday _____ Christmas.

- (A) at   (B) for
(C) on   (D) in

69. Down went the bell with a gurgling sound.
(1)   (2)
                                       (3)   (4)

Which part of the above sentence functions as the subject ?

- (A) 3   (B) 4
(C) 1   (D) 2

70. Priya : _____ I come in, Sir ?

Teacher : Yes, Priya, why are you so late ?

- (A) May
(B) Might
(C) Will
(D) Shall

71. Mr. Patel is a _____ doctor.

- (A) handsome tall young Indian
(B) handsome young tall Indian
(C) young handsome tall Indian
(D) Indian handsome young tall

72. Which of the following is correctly punctuated ?

- (A) Oh God. Save me.
(B) Oh God save me.
(C) Oh God, save me.
(D) Oh God ! Save me.

73. She has been living here _____.

- (A) from four years
(B) since the last four years
(C) for four years
(D) since four years

74. _____ were absent.

- (A) I, he & you
(B) You, I & he
(C) He, I & you
(D) You, he & I

75. The boy is both clever and handsome. It is a ____ sentence.

- (A) compound
- (B) imperative
- (C) simple
- (D) complex

76. Mr. Das lives ____.

- (A) in upstairs
- (B) above upstairs
- (C) on upstairs
- (D) upstairs

77. Dividing a sentence into sense groups while reading is called :

- (A) stroke
- (B) intonation
- (C) chunking
- (D) cluster

78. Teaching of English in India as a second language has been very important and inevitable since :

- (A) English is a foreign language.
- (B) English is a link and international language.
- (C) India is a multilingual nation.
- (D) Indian language books are mostly written in English.

79. The substitution table in teaching English is associated with ____ stage.

- (A) comprehension
- (B) application
- (C) introduction
- (D) presentation

80. You are a teacher and doing free composition in class-IV. Your activity will result in :

- (A) making a number of mistakes by the children.
- (B) discouraging children from writing further.
- (C) increasing correction work for the teacher.
- (D) All of these.

SET : C

Read the passage carefully and answer the following (5) five questions from 81 to 85 choosing the correct alternatives given.

Among the chief sources of education available to Tagore, was a quiet garden, adjoining his family house. Here, he used to spend much of his time absorbing the peace and beauty of nature. It was through this early contact with the nature, he acquired that serenity of mood which distinguished him all his life. It was in this garden too that he came to understand that principle of harmony was at work throughout the universe. At the same time, he formed the habit of observing and reflecting on things.

81. Tagore spent much of his time in the garden adjoining his family house _____.

- (A) plucking flowers and enjoying their smell.
- (B) loitering and singing.
- (C) enjoying natural peace and beauty.
- (D) sleeping and dreaming.

82. By spending most of his time in the garden Tagore developed the habit of.

- (A) meditating everyday
- (B) taking life easy
- (C) being absorbed in poetic thoughts
- (D) observing things carefully

OTET/I/15

83. To the great poet, the garden adjoining his family house was a _____

- (A) convenient playground.
- (B) source of pleasure and entertainment.
- (C) beautiful place for writing poetry.
- (D) means of education.

84. The garden adjoining to the poet's family house is described as.

- (A) noisy
- (B) beautiful
- (C) quiet
- (D) thrilling

85. The phrase 'serenity of mood' in the passage means _____ mood.

- (A) calm and quiet
- (B) angry
- (C) rivalry
- (D) retaliating

Read the passage given below and answer the questions (86 to 90) that follow selecting the most appropriate alternative for each.

Most paper comes from wood. First trees are cut down and the logs are taken to the paper mill. There, the logs are washed and cut into small pieces. These pieces are then put into ‘pulp digesters’ where they are broken down by steam and chemicals. This process releases wood fibre. This is mixed with dyes to form wood pulp which is then passed through screens to remove the hard pieces which have not dissolved.

The wood pulp is fed into a paper-making machine. A pump sprays a thin layer of the liquid paper pulp into a moving wire screen.

As the pulp is carried along by the screen, the water in it slowly drains and the wood pulp slowly forms into paper. After this, the wet paper is passed through heated rollers which press and dry it. The dried paper is rolled into huge bundles and sent out for various uses.

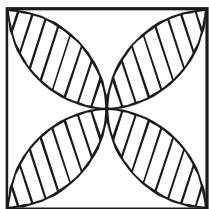
86. When the logs first arrive at the mill, _____.

- (A) they are cut into small pieces
- (B) they are put into pulp digesters
- (C) they are washed
- (D) they are passed through the screens

- 87.** The dyes are added _____.
- (A) after the pulp passes through the screen.
  - (B) after the fibre is released.
  - (C) after cutting the wood into pieces.
  - (D) after the pulp is fed into a paper-making machine.
- 88.** A pump _____.
- (A) spreads the paper pulp on the wire screen.
  - (B) removes the hard pieces of wood.
  - (C) flattens the paper.
  - (D) adds dyes to the wood pulp.
- 89.** The heated rollers are used _____.
- (A) to bundle the paper
  - (B) to cut the paper
  - (C) to dry the paper
  - (D) to dye the paper
- 90.** The passage describes the process of _____.
- (A) making wood pulp
  - (B) chopping trees into logs
  - (C) releasing wood fibres from paper pulp
  - (D) making paper from wood

(MATHEMATICS)

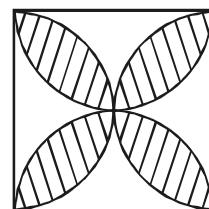
91. ଦଉଚିତ୍ରରେ 2 ସେ.ମି. ଦୀର୍ଘ ବାହୁ ବିଶିଷ୍ଟ
ଏକ ବର୍ଣ୍ଣକ୍ଷେତ୍ର ଭିତରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାହୁକୁ
ବ୍ୟାସ ନେଇ ଚାରୋଟି ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତ ଅଙ୍କିତ
ହୋଇଛି । ଫଳରେ ଏକ ଚାରି ପାଖୁଡ଼ା
ବିଶିଷ୍ଟ ଫୁଲଟିଏ ସ୍ଥିତ ହୋଇଛି ଓ ଏହାକୁ
ରେଖାଙ୍କନ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।
ରେଖାଙ୍କିତ କ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ କେତେ ବର୍ଗ
ସେ.ମି. ?

- (A) $4 - \pi$ (B) $\pi - 4$
(C) $2\pi - 4$ (D) $4 - 2\pi$

92. ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଗଣିତ ପଢାଯିବା
ଉଚ୍ଚିତ କାହିଁକି ?
(A) ଗଣିତର ନିଜୟ ଭାଷା ଅଛି
(B) ଗଣିତ ଜ୍ଞାନ ବିନା ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ
ଥିବା ଅନ୍ୟ ବିଷୟ ବୁଝି ହେବ ନାହିଁ
(C) ଦେଇନଦିନ ଜୀବନରେ ଗଣିତର
ବହୁଳ ବ୍ୟବହାର
(D) ଗଣିତ ଜ୍ଞାନ ବିନା ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା
ଅସମ୍ଭବ

91. In the given figure, each side of the square is 2 cm long. Four semicircles are drawn inside the square taking each of the sides as diameter. Thus a flower of four petals is formed which is shown by shading. What is the area of the shaded region in sq.cm ?

- (A) $4 - \pi$ (B) $\pi - 4$
(C) $2\pi - 4$ (D) $4 - 2\pi$

92. Why should mathematics be taught in primary schools ?
(A) Mathematics has its own language.
(B) Other subjects in the curriculum cannot be understood without mathematical knowledge.
(C) Too much use of mathematics in daily life.
(D) Higher education is impossible without the knowledge of mathematics.

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

93. ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଥିବା କେଉଁ ବିଷୟ ସହ ଗଣିତର ସହ-ସଂପର୍କ ଅଛି ?

- (A) ସାଧାରଣ ବିଜ୍ଞାନ
- (B) ପରିବେଶ ଅଧ୍ୟୟନ
- (C) ସାମାଜିକ ପାଠ
- (D) ଏ ସମସ୍ତ

94. $(a + b)^2$ = କେତେ ? ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଟି ଗଣିତ ଶିକ୍ଷାର କେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ?

- (A) ଜ୍ଞାନ
- (B) ବୋଧ
- (C) ପ୍ରୟୋଗ
- (D) ଏ ସମସ୍ତ

95. ଉଣେ ଶିକ୍ଷକ ଚାରୋଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବ୍ରତ୍ତିରୁଙ୍କର ବିତ୍ତ କଲେ । ସେଇତିକର କୋଣଗୁଡ଼ିକ ମାପ କରି ବ୍ରତ୍ତିରୁଙ୍କର ଚାରୋଟି କୋଣର ମାପ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂପର୍କରେ ଉପନୀତ ହେଲେ । ସେ ଗଣିତ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପାଇଁ କେଉଁ ପଦ୍ଧତି ଅବଳମ୍ବନ କଲେ ?

- (A) ଆରୋଦ୍ଧ
- (B) ଅବରୋଦ୍ଧ
- (C) ବିଶ୍ଲେଷଣ
- (D) ସଂଶୋଧଣ

93. With what subject in the primary school curriculum has mathematics correlation ?

- (A) General Science
- (B) Environmental Studies
- (C) Social Studies
- (D) All of these

94. $(a + b)^2$ = How much ?

This question is based on which objective of teaching mathematics ?

- (A) Knowledge
- (B) Understanding
- (C) Application
- (D) All of these

95. A teacher constructed four different quadrilaterals. Measured their angles and arrived at the conclusion relating to the relation between measures of four angles of a quadrilateral. What method of teaching mathematics did he follow ?

- (A) Induction
- (B) Deduction
- (C) Analysis
- (D) Synthesis

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

SET : C**OTET/I/15**

96. ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲରେ ଜ୍ୟାମିତି ପଢାଇବା ପାଇଁ
କେଉଁ ପଦ୍ଧତି ଅବଳମ୍ବନ କରାଯାଏ ?

- (A) ବିଶ୍ଲେଷଣ ଓ ଆରୋଦ୍ଧ
- (B) ଆରୋଦ୍ଧ ଓ ସଂଶୋଧଣ
- (C) ବିଶ୍ଲେଷଣ ଓ ସଂଶୋଧଣ
- (D) ଆରୋଦ୍ଧ ଓ ଅବରୋଦ୍ଧ

97. କେଉଁଟି ଗଣିତ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକରେ ନଥାଏ ?

- (A) ଶିକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତି
- (B) ଜ୍ୟାମିତିକ ବ୍ରତ ଓ ଗ୍ରାଫ୍
- (C) ସମାଧିତ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ
- (D) ଅଭ୍ୟାସ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

98. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଗଣିତ ଶିକ୍ଷାଦାନର
କେଉଁ ପଦ୍ଧତି ଅଧିକ ଶିଖୁ-କେନ୍ଦ୍ରିକ ଅଟେ ?

- (A) ଆରୋଦ୍ଧ-ଅବରୋଦ୍ଧ
- (B) କ୍ରୀଡ଼ା
- (C) ବିଶ୍ଲେଷଣ
- (D) ସଂଶୋଧଣ

96. What method is adopted for teaching
Geometry at the primary stage ?

- (A) Analysis and Induction
- (B) Induction and Synthesis
- (C) Analysis and Synthesis
- (D) Induction and Deduction

97. What is **not** there in mathematics text
book ?

- (A) Methods of learning
- (B) Geometrical figures and graphs
- (C) Worked out problems
- (D) Practice problems

98. Which of the following methods of
teaching mathematics is more child
centred ?

- (A) Inductive-deductive
- (B) Play way
- (C) Analysis
- (D) Synthesis

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

99. 30 ର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଗଣନ ସଂଖ୍ୟାଟି _____ ।
ଏହା କି ପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ?

- (A) ଚିହ୍ନଟ ମୂଲକ
- (B) ବହୁବିକଳ୍ପ
- (C) ସ୍ଵଳ୍ପ ଉତ୍ତର ମୂଲକ
- (D) ସମାପନ ମୂଲକ

100. ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ଗୋଟିଏ ଶିଶୁ ଗୁଣନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବାରମ୍ବାର ଭୁଲ କରୁଛି ।
ଏହାର କାରଣ ଜାଣିବାପାଇଁ କି ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷଣ କରାଯିବ ?

- (A) ଏକକ
- (B) ନୈଦାନିକ
- (C) ଗଠନ ମୂଲକ
- (D) କୃତୀ

101. ଜଣେ ଛୁଟ୍ଟାରୁ, ପରିଷ୍କାର ଓ ନିର୍ଭୂଲ ଭାବରେ ଜ୍ୟାମିତିକ ଚିତ୍ର ଓ ଗ୍ରାଫ୍ ଅଙ୍କନ କରିପାରୁଛନ୍ତି । ସେ ଗଣିତ ଶିକ୍ଷଣର କେଉଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଳ କରିଛନ୍ତି ?

- (A) ଜ୍ଞାନାମ୍ବକ
- (B) ବୋଧ
- (C) କ୍ରିୟାମ୍ବକ
- (D) ଏ ସମସ୍ତ

99. The counting number preceding 30 is _____. What type of question is it ?

- (A) Recognition type
- (B) Multiple choice
- (C) Short answer type
- (D) Completion type

100. A child of class II regularly makes mistake in multiplication. To know its cause, what type of test is to be done ?

- (A) Unit
- (B) Diagnostic
- (C) Formative
- (D) Achievement

101. A pupil is able to draw geometrical figures and graphs neatly and correctly. What objective of teaching mathematics has he achieved ?

- (A) Knowledge
- (B) Understanding
- (C) Psycho-motor
- (D) All of these

SET : C

OTET/I/15

102. $1 \times 2 \times 3 \times \dots \times 29 \times 30$ ର

ଗୁଣପଳର ଶେଷ ଭାଗରେ କେତୋଟି 0
(ଶୂନ୍ୟ) ଅଛି ?

- (A) 9   (B) 10
(C) 7   (D) 5

103. ଦୁଇଟି କ୍ରମିକ ଅଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟାର ବର୍ଗର

ବିଦ୍ୟୁଗ ଫଳ, ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଦ୍ୱାରା
ସର୍ବଦା ବିଭାଜ୍ୟ ?

- (A) 7   (B) 8
(C) 3   (D) 6

104. $\frac{2}{5}$ ର ଯୋଗାମ୍ବକ ବିଲୋମୀ ଓ ଗୁଣନାମ୍ବକ

ବିଲୋମୀର ଗୁଣପଳ କେତେ ?

- (A) 0   (B) -2
(C) 2   (D) -1

102. What is the number of 0's (zeroes)
that occur at the last part of the
product of $1 \times 2 \times 3 \times \dots \times 29 \times$
 30 ?

- (A) 9   (B) 10
(C) 7   (D) 5

103. By which of the following numbers
the difference between the squares of
the two consecutive odd numbers is
always divisible ?

- (A) 7   (B) 8
(C) 3   (D) 6

104. What is the product of the additive
inverse and multiplicative inverse of
 $\frac{2}{5}$?

- (A) 0   (B) -2
(C) 2   (D) -1

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

105. 10 ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଶତିନ୍ଦୀ ବୟସ ଅଜୟ ବୟସର ଦୁଇଗୁଣ ଥିଲା । ଯଦି 10 ବର୍ଷ ପରେ ଶତିନ୍ଦୀ ବୟସ 40 ବର୍ଷ ହେବ, ତେବେ ଅଜୟର ବର୍ତ୍ତମାନ ବୟସ କେତେ ?

- (A) 30   (B) 15
 (C) 20   (D) 10

106. ଯଦି $x(x + y + z) = 26$, $y(x + y + z) = 19$ ଏବଂ $z(x + y + z) = 124$ ହୁଏ, ତେବେ x ର ମାନ କେତେ ହେବ ?

- (A) 3   (B) 2
 (C) 5   (D) 4

107. $7^n = K$ କେତେରେ, ‘K’ ଲାଗି ନିମ୍ନ୍ୟ କେଉଁ ମାନ ନେଲେ, ‘n’ ଏକ ସ୍ଥାନାବିକ ସଂଖ୍ୟା ହେବ ?

- (A) 1983   (B) 2401
 (C) 543   (D) 839

105. 10 years ago the age of Sachin was twice the age of Ajaya. If 10 years hence, Sachin will be 40 years old, then what is the present age of Ajaya ?

- (A) 30   (B) 15
 (C) 20   (D) 10

106. If $x(x + y + z) = 26$, $y(x + y + z) = 19$ and $z(x + y + z) = 124$, then what is the value of x ?

- (A) 3   (B) 2
 (C) 5   (D) 4

107. For what value of ‘K’ in $7^n = K$, ‘n’ will be a Natural number ?

- (A) 1983   (B) 2401
 (C) 543   (D) 839

SET : C

OTET/I/15

108. $a^2 - 3a + 1 = 0$ ଦ୍ୱାରା, $a^3 + \frac{1}{a^3}$ ର ମାନ କେତେ ?

(A) 21	(B) 24
(C) 15	(D) 18

109. $\frac{1}{1+a^{n-m}} + \frac{1}{1+a^{m-n}}$ ର ମାନ କେତେ ?

(A) 2	(B) 2.5
(C) 1	(D) 1.5

110. ଉଣେ ଦୋକାନୀ ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁର କ୍ରୟାମରେ 30% ବଡାଇ ଦାମ ଲେଖନ୍ତି ଓ 10% ରିହାଟି ଦେଇ ବସ୍ତୁଟି ବିକ୍ରି କରନ୍ତି । ତେବେ ସେ ଶତକଢ଼ା କେତେ ଲାଭ ପାଆନ୍ତି ।

(A) $15\frac{1}{2}\%$	(B) 17 %
(C) 10 %	(D) $12\frac{1}{2}\%$

108. If $a^2 - 3a + 1 = 0$, then what is the value of $a^3 + \frac{1}{a^3}$?

(A) 21	(B) 24
(C) 15	(D) 18

109. What is the value of $\frac{1}{1+a^{n-m}} + \frac{1}{1+a^{m-n}}$?

(A) 2	(B) 2.5
(C) 1	(D) 1.5

110. A shopkeeper marks on the article bought by him at 30% above the cost price and allows a discount of 10% while selling it. What percentage of profit he gets ?

(A) $15\frac{1}{2}\%$	(B) 17 %
(C) 10 %	(D) $12\frac{1}{2}\%$

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

- 111.** $(x - 3)$ ଜଣ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା $(2x + 1)$ ଦିନରେ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ପରିମାଣ ଓ $(2x + 1)$ ଜଣ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା $(x + 4)$ ଦିନରେ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ପରିମାଣର ଅନୁପାତ $3 : 10$ ହେଲେ, x ର ମାନ କେତେ ?
- (A) 9   (B) 12
 (C) 3   (D) 6

- 112.** 1728 ର ଘନମୂଳ ଓ 289 ର ଉଣାମୂଳ ବର୍ଗମୂଳର ଅନୁର କେତେ ?
- (A) 29   (B) -29
 (C) 5   (D) -5

- 113.** ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ି ଘଣ୍ଟାପ୍ରତି x କି.ମି. ବେଗରେ, y ଘଣ୍ଟାରେ z କି.ମି. ଦୂରତା ଅତିକ୍ରମ କରେ । ଏଥିପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସଂପର୍କଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଠି ଠିକ୍ ନୁହେଁ ?
- (A) $y \propto z$ (x ଛାଇ)
 (B) $x \propto y$ (z ଛାଇ)
 (C) $x \propto \frac{1}{y}$ (z ଛାଇ)
 (D) $x \propto z$ (y ଛାଇ)

- 111.** If the work done by $(x - 3)$ men in $(2x + 1)$ days and the work done by $(2x + 1)$ men in $(x + 4)$ days are in the ratio $3 : 10$, then what is the value of x ?
- (A) 9   (B) 12
 (C) 3   (D) 6

- 112.** What is the difference between the cube root of 1728 and negative square root of 289 ?
- (A) 29   (B) -29
 (C) 5   (D) -5

- 113.** A vehicle, moving with a speed of x km/hr. covers z km in y hours. Which of the following is not correct in respect of the statement ?
- (A) $y \propto z$ (x is constant)
 (B) $x \propto y$ (z is constant)
 (C) $x \propto \frac{1}{y}$ (z is constant)
 (D) $x \propto z$ (y is constant)

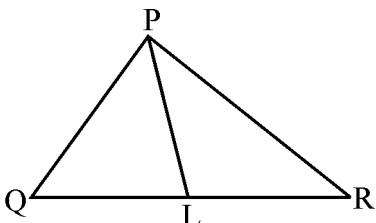

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

SET : C

114. କେତେ ମୂଲଧନ ଉପରେ ବାର୍ଷିକ 10%
ଦ୍ୱାରରେ 2 ବର୍ଷର ଚକ୍ରବୃଦ୍ଧି ସୁଧ ଅପେକ୍ଷା
3 ବର୍ଷର ଚକ୍ରବୃଦ୍ଧି ସୁଧ ₹ 121.00 ଅଧିକ
ହେବ ?
(A) ₹ 1,500
(B) ₹ 2,000
(C) ₹ 1,000
(D) ₹ 1,200

115. ଉତ୍ତର ଦିତ୍ତରେ ΔPQR ର $\angle QPR$ କୁ $\overline{PL}$
ସମଦିଖଣ୍ଡ କରେ ଏବଂ L ବିନ୍ଦୁ $\overline{QR}$ ଉପରେ
ଅବସ୍ଥିତ । ଯଦି $m\angle Q = 70^\circ$ ଏବଂ
 $m\angle LPR = 28^\circ$ ହୁଏ, ତେବେ $m\angle PLQ$
କେତେ ?

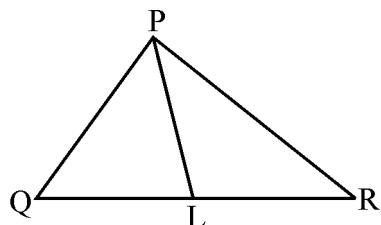

- (A) 68°
(B) 82°
(C) 52°
(D) 56°

OTET/I/15

114. On what principal at the rate of 10%
per annum, the difference between
the compound interests for 3 years
and 2 years is ₹ 121.00 ?
(A) ₹ 1,500
(B) ₹ 2,000
(C) ₹ 1,000
(D) ₹ 1,200

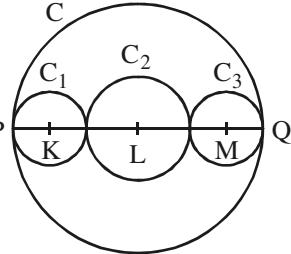
115. In the given diagram, $\overline{PL}$ bisects
 $\angle QPR$ of ΔPQR and L lies on $\overline{QR}$.
If $m\angle Q = 70^\circ$ and $m\angle LPR = 28^\circ$,
then what is $m\angle PLQ$?

- (A) 68°
(B) 82°
(C) 52°
(D) 56°

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

116.

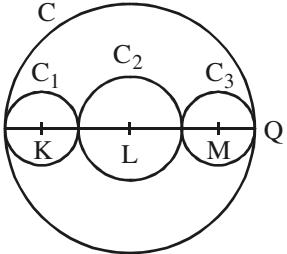
ഒരു ചിത്രത്തിൽ, C ചുഡാക്കിയ PQ ഏക ബാഹ്യ കേന്ദ്രം ആണ് | C₁, C₂ ഓം C₃ ചുഡാക്കിയ കേന്ദ്രങ്ങൾ കേന്ദ്രം പാശക്കുമെ കേന്ദ്രങ്ങൾ K, L ഓം M എംബും ഉള്ള വിധു തുല്യ പരിപരയാണ് | C, C₁ ഓം C₂ ചുഡാക്കിയ പരിപരയാണ് 18π, 4π ഓം 6π സെ.മീ. ഹുക്കേ, C₃ ചുഡാക്കിയ പരിപരയാണ് എത്ര ?

- (A) 6π   (B) 5π
 (C) 8π   (D) 7π

117. ABCD സാമ്ന്യരിക ചിത്രത്തിൽ കര്ണം AC ഓം BD പരസ്യവും 'O' വിധു തുല്യ കരിക്കുന്നു | മറ്റ് E, F, G എംബും H പാശക്കുമെ ഗാംഗാ, DO, CO എംബും BO രാഖിയാണ് വിധു തുല്യ കരിക്കുന്നു, തെന്തെ (EF + FG + GH + HE) ഓം (AD + DC + CB + BA) രാഖിയാണ് അനുപാത കേന്ദ്രം ഹുക്കേ ?

- (A) 3 : 4   (B) 4 : 5
 (C) 1 : 2   (D) 2 : 3

116.

In the given diagram, PQ is a diameter of the circle C. K, L and M are the centres of the circles C₁, C₂ and C₃ respectively and the said points are situated on PQ. If the circumferences of the circles C, C₁ and C₂ are 18π, 4π and 6π cm respectively, then what is the circumference of the circle C₃ in cm ?

- (A) 6π   (B) 5π
 (C) 8π   (D) 7π

117. ABCD is a parallelogram and the diagonals AC and BD intersect at 'O'. If E, F, G and H are the midpoints of AO, DO, CO and BO respectively, then what is the ratio of (EF + FG + GH + HE) and (AD + DC + CB + BA) ?

- (A) 3 : 4   (B) 4 : 5
 (C) 1 : 2   (D) 2 : 3

118. ତ୍ରୁତି ଆବଶ୍ୟକ ଏହାର ମଧ୍ୟବିନ୍ଦୁ
R, $\overrightarrow{BR}$ ଓ $\overline{AC}$ ପରସ୍ପରକୁ 'S' ବିନ୍ଦୁରେ
ଛେବ କରନ୍ତି, ତେବେ ନିମ୍ନେ କେଉଁଠି AS
ସହିତ ସମାନ ?

- (A) $\frac{1}{4} AC$ (B) $\frac{3}{4} AC$
 (C) $\frac{1}{2} AC$ (D) $\frac{1}{3} AC$

119. $\Delta ABC \sim \Delta DEF$, $AB = 9.1$ ସେ.ମି.
ଏବଂ $DE = 6.5$ ସେ.ମି. | ଯଦି ΔDEF ର
ପରିସୀମା 25 ସେ.ମି. ହୁଏ, ତେବେ
 ΔABC ର ପରିସୀମା କେତେ ସେ.ମି. ?

- (A) 42   (B) 40
 (C) 35   (D) 28

120. ଯଦି ଦୁଇଟି ତ୍ରୁତିର କ୍ଷେତ୍ରଫଳର ଅନୁପାତ
ଉକ୍ତ ତ୍ରୁତି ଦୃୟୁର ଭୂମି ଦୃୟୁର ଦେଖାଯିର
ଅନୁପାତ ସହ ସମାନ ହୁଏ, ତେବେ
ସେମାନଙ୍କ ଅନୁରୂପ ଉଚ୍ଚତା ଦୃୟୁର
ଅନୁପାତ କେତେ ?

- (A) 4 : 3   (B) 1 : 1
 (C) 2 : 1   (D) 1 : 2

118. In triangle ABC, $\overline{AM}$ is the median
and R is the mid-point of $\overline{AM}$, $\overrightarrow{BR}$
and $\overline{AC}$ intersect each other at S.
Which of the following is equal to AS ?

- (A) $\frac{1}{4} AC$ (B) $\frac{3}{4} AC$
 (C) $\frac{1}{2} AC$ (D) $\frac{1}{3} AC$

119. $\Delta ABC \sim \Delta DEF$, $AB = 9.1$ cm and
DE = 6.5 cm, if the perimeter of
 $\Delta DEF = 25$ cm, what is the perimeter
of ΔABC in cm ?

- (A) 42   (B) 40
 (C) 35   (D) 28

120. If the ratio of the areas of two
triangles is equal to the ratio of their
bases, then what is the ratio of their
corresponding heights ?

- (A) 4 : 3   (B) 1 : 1
 (C) 2 : 1   (D) 1 : 2

(ENVIRONMENTAL SCIENCE)

121. ସ୍ଵରାଜଦଳ କେଉଁମାନେ ଗଠନ କରିଥିଲେ ?

- (A) ପରିବର୍ତ୍ତନଗାମୀ ଗୋଷ୍ଠୀ
- (B) ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିରୋଧ ଗୋଷ୍ଠୀ
- (C) ଉତ୍ତର-ଜାତୀୟତାବାଦୀମାନେ
- (D) ଖିଲାଫ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀ

122. ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ କିଏ ‘ମହାତ୍ମା’ ଉପାଧି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ?

- (A) ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ଠାକୁର
- (B) ଲାଲା ଲଜପତ୍ ରାୟ
- (C) ସୀମାନ୍ତ ଗାନ୍ଧୀ
- (D) ଇଂରେଜ ସରକାର

123. ଅର୍ଥବିଲ୍ ସଂସଦରେ ଆଗତ ହେବା ଆଗରୁ କାହାର ଅନୁମତି ଆବଶ୍ୟକ ?

- (A) ରାଷ୍ଟ୍ରପତି
- (B) ଉପରାଷ୍ଟ୍ରପତି
- (C) ବାଢ଼ୟତି
- (D) ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ

121. Who did form the Swaraj Party ?

- (A) Pro-Changers
- (B) No-Changers
- (C) Militant Nationalists
- (D) Khilafathists

122. Who did confer the title ‘Mahatma’ on Gandhiji ?

- (A) Rabindranath Tagore
- (B) Lala Lajpat Rai
- (C) Frontier Gandhi
- (D) British Government

123. Whose prior permission is necessary before introduction of the Money Bill in the Parliament ?

- (A) President
- (B) Vice-President
- (C) Speaker
- (D) Prime Minister

124. ନିଜ ରାୟର ପୁନର୍ଦିତାର କ୍ଷମତା କେଉଁ

ନ୍ୟାୟାଳ୍ୟର ରହିଛି ?

- (A) ଡିଲ୍ଲା ଉଦ୍‌ଧ କୋର୍ଟ
- (B) ସବ୍-ଡିଜ୍ କୋର୍ଟ
- (C) ଉତ୍ତରମ ନ୍ୟାୟାଳ୍ୟ
- (D) ଉତ୍ତର ନ୍ୟାୟାଳ୍ୟ

125. କେଉଁ ନଦୀ ଉପତ୍ୟକା ଦ୍ୱାରା ଦକ୍ଷିଣ

ଭାରତ ମାଳଭୂମି ଦୂଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ
ହୋଇଥିଲା ?

- (A) ଗୋଦାବରୀ
- (B) ସୋନ
- (C) ମହାନଦୀ
- (D) ନର୍ମଦା

126. ମୁଖ୍ୟତ୍ୟ କେଉଁ କାରକ ପାଇଁ ଦିଲ୍ଲୀର ତାପ

ବ୍ୟବଧାନ ଚଢ଼ିନ୍ଦାର ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ
ହୋଇଥାଏ ?

- (A) ସମୁଦ୍ରଠାର ଦୂରତା
- (B) ହିମାଳୟଠାର ଦୂରତା
- (C) ଅକ୍ଷାଂଶ
- (D) ଉତ୍ତର

124. Which Court has the power to review its own judgement ?

- (A) District Judge Court
- (B) Sub-Judge Court
- (C) Supreme Court
- (D) High Court

125. By which river valley is the South Indian Plateau bifurcated into two segments ?

- (A) The Godavari
- (B) The Son
- (C) The Mahanadi
- (D) The Narmada

126. Which factor is mainly responsible for higher range of temperature at Delhi than that of Chennai ?

- (A) Distance from the Sea
- (B) Distance from the Himalayas
- (C) Latitude
- (D) Altitude

127. ಬೃಹಿತ್ಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋಶರು –

ಮಹಾರಾಜೀಗೆ ಪ್ರಾಣ : : ಮಾತ್ರಾಲೋರ : _____.

- (A) ಕೊಕಿ
- (B) ಪಾಣಾಡಿ
- (C) ಬೆಳ್ಳಾನ್ನರು
- (D) ಕಾರಂಜಾರ

128. ಚಂಬಳ ನದಿಯ ಕೆಳ್ಳಿ ನದಿಯ ಯೋಜನಾ ರಹಿತಿ ?

- (A) ರಾಣಪ್ರತಾಪ ಸಾಗರ
- (B) ಏರ್ಡಾರ ಸರೋವರ
- (C) ಗೋವಿಂದ ಸಾಗರ
- (D) ನಾಗರ್ಜುನ ಸಾಗರ

129. ಕೆಳ್ಳಿ ಏಕ ಅರ್ಥಕರ್ತೆ ಪಂಡಿತ ನೃಹೇ ?

- (A) ಕಿಪಾ
- (B) ಶೈವ
- (C) ಆಖ್ಯಾ
- (D) ಮಕಾ

127. On the basis of rainfall –

Mahabaleshwar : Pune : : Mangalore : _____.

- (A) Kochi
- (B) Panaji
- (C) Bengaluru
- (D) Karwar

128. Which river valley project is on the river Chambal ?

- (A) Rana Pratap Sagar
- (B) Sardar Sarovar
- (C) Govind Sagar
- (D) Nagarjun Sagar

129. Which one is **not** a cash crop ?

- (A) Cotton
- (B) Jute
- (C) Sugarcane
- (D) Maize

SET : C**OTET/I/15**

130. ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି ଗ୍ରୋବରେ ଠିକ୍ ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ?

- (A) ଅବସ୍ଥିତି
- (B) ମହାଦେଶ ଗୁଡ଼ିକର ଆକୃତି
- (C) ଶୂଦ୍ରଭୂମି-ରୂପ
- (D) ଦିଗ

131. କେଉଁ ପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବା, ଉଚିଲ ଓ ସମୟ ସାପେକ୍ଷ କିନ୍ତୁ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଦ୍ୱାରା, ନିର୍ଭର ଓ ସହଜ ହୋଇଥାଏ ?

- (A) ଅତିକ୍ଷମ୍ଭୁତ ଉତ୍ତର ମୂଲକ
- (B) ଦୀର୍ଘ ଉତ୍ତର ମୂଲକ
- (C) ବହୁବିକଳ୍ପ ମୂଲକ
- (D) ଶୂଦ୍ରଭଡ଼ର ମୂଲକ

132. ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହରେ ‘V’ ଉପତ୍ୟକା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ କେଉଁ ପଦ୍ଧତିଟି ସର୍ବୋକ୍ରମୀୟ ?

- (A) ଆଲୋଚନା
- (B) ରେଖାଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ
- (C) ଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ
- (D) ପ୍ରତିରୂପ ପ୍ରଦର୍ଶନ

130. Which of the following **cannot** be properly shown on a globe ?

- (A) Location
- (B) Shape of the continents
- (C) Small land forms
- (D) Direction

131. Which of the following types of questions is difficult and time taking to prepare but its evaluation is quick, correct and easy ?

- (A) Very short answer type
- (B) Long answer type
- (C) Multiple choice type
- (D) Short answer type

132. Which of the following is the best method of teaching ‘V’ shaped valley in the classroom ?

- (A) Discussion
- (B) Displaying graphical diagrams
- (C) Displaying picture
- (D) Displaying model

133. କେଉଁ ଯୋଡ଼ାଟି ଅସମ୍ଭବିତ ?

- (A) ଯୋଧୁରିନ – ପୁଣ୍ଡିଯାର
- (B) ଆଳୁ – ଶ୍ଵେତସାର
- (C) ଘିଆ – ସେନ୍ଦ୍ରସାର
- (D) ଡାଳି – ଧାତୁସାର

134. କେଉଁଟି ଦେଇ ଆବର୍ଜନା ନୁହେଁ ?

- (A) ଗୋବର
- (B) ଧାତୁମଳ
- (C) କାଗଜ
- (D) ପରିବାଚୋପା

135. କେଉଁଟି ଅମ୍ଲବୃଷ୍ଟିର ପ୍ରଭାବ ନୁହେଁ ?

- (A) ଆଲାଙ୍ଗା ରୁଦ୍ଧି
- (B) ଅଙ୍ଗାଳିକା ବିପଦଗ୍ରସ୍ତ ହେବା
- (C) ମାଟିର ଉର୍ବରତା ହ୍ରାସ
- (D) ଜଳଚରଙ୍ଗ ଅଣ୍ଣାନଷ୍ଟ

136. କେଉଁଟି ତାହାର ସମଗ୍ରିଗଠିତରୀତିରେ ସ୍ଥାନ ଜାଣିପାରେ ?

- (A) ମାଛ
- (B) ଫଳମାଛି
- (C) ମଧୁମାଛି
- (D) ମାଛି

133. Which is the unrelated pair ?

- (A) Soyabean – Proteins
- (B) Potato – Carbohydrates
- (C) Ghee – Fats
- (D) Dal – Minerals

134. Which is **not** bio-waste ?

- (A) Cow-dung
- (B) Slag
- (C) Paper
- (D) Vegetable peels

135. What is **not** the effect of acid rain ?

- (A) Algal bloom
- (B) Danger to buildings
- (C) Loss of soil fertility
- (D) Destruction of eggs of aquatic animals

136. Which one can taste with its entire body ?

- (A) Fish
- (B) Fruitfly
- (C) Honeybee
- (D) Housefly

137. ଉକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ି ଠିକ୍‌ଟିକୁ ସୁବ୍ରାଥ : :

- (i) ଉଭିଦ ଉତ୍ସେଦନଦୀରା ଜଳୀୟରାଷ୍ଟ୍ର ବାୟମଶୂଳକୁ ନିଷ୍ପାସିତ କରେ ।
  - (ii) ହୃଣା ଏକ ଉଭିଦଙ୍କ ପଦାର୍ଥ ।
  - (iii) ଅପୁଷ୍ଟକ ଉଭିଦରେ ମଞ୍ଜିଦୀରା ବଂଶବିପ୍ତାର ହୁଏ ।
- (A) (i) ଓ (iii) ଠିକ୍ କିନ୍ତୁ (ii) ଭୁଲ
- (B) (i), (ii) ଓ (iii) ଭୁଲ
- (C) (i) ଓ (ii) ଠିକ୍ କିନ୍ତୁ (iii) ଭୁଲ
- (D) (ii) ଓ (iii) ଠିକ୍ କିନ୍ତୁ (i) ଭୁଲ

138. ରିକେଟ୍ସ୍ : ଭିଟାମିନ୍-D : : ସ୍କୁର୍ବ୍ : _____

ଏହା କେଉଁ ପ୍ରକାରର ପ୍ରଣ୍ଟ ନୁହେଁ ?

- (A) ସମ୍ବନ୍ଧ ପ୍ରାପନ ମୂଲକ
- (B) ଚକ୍ର ମୂଲକ
- (C) ବସ୍ତୁନିଷ୍ଟ
- (D) ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଭର ମୂଲକ

139. କେଉଁ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ନୁହେଁ ?

- (A) ପର୍ୟବେକ୍ଷଣ
- (B) ପ୍ରକଟି
- (C) ପ୍ରଦର୍ଶନ
- (D) ପରୀକ୍ଷଣ

137. Read the statements and indicate the correct one :

- (i) Plants release water vapour by transpiration to atmosphere.
  - (ii) Resin is a plant product.
  - (iii) Non-flowering plants propagate by seeds.
- (A) (i) and (iii) are correct but (ii) is wrong.
- (B) (i), (ii) and (iii) are wrong.
- (C) (i) and (ii) are correct but (iii) is wrong.
- (D) (ii) and (iii) are correct but (i) is wrong.

138. Rickets : Vitamin-D : : Scurvy : _____

What type of question is **not** it ?

- (A) Analogy type
- (B) Selective type
- (C) Objective type
- (D) Fixed response type

139. Which teaching method is **not** child centred ?

- (A) Observation
- (B) Project
- (C) Demonstration
- (D) Experimentation

140. ଆମ ରାଜ୍ୟରେ କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀରୁ କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ସାମାଜିକ ବିଜ୍ଞାନକୁ ଏକ ସମନ୍ଵିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ, ପରିବେଶ ବିଜ୍ଞାନ ଭାବେ ରଖା ଯାଇଥିରୁ ?

- (A) ଦୃଢ଼ୀୟ ରୁ ବୃଦ୍ଧି
- (B) ଦୃଢ଼ୀୟ ରୁ ପଞ୍ଚମ
- (C) ଦୃଢ଼ୀୟ ଓ ବୃଦ୍ଧି
- (D) ବୃଦ୍ଧି ଓ ପଞ୍ଚମ

141. କେଉଁ କେଉଁ ଦିନ ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ଶ୍ଳାନରେ ଦିନ ଓ ରାତିର ଅବଧି ସମାନ ହୋଇଥାଏ ?

- (A) ସେପ୍ଟେମ୍ବର 23 ଓ ମାର୍ଚ୍ଚ 21
- (B) ଜୁନ୍ 21 ଓ ଡିସେମ୍ବର 22
- (C) ଜୁନ୍ 21 ଓ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 23
- (D) ଡିସେମ୍ବର 22 ଓ ମାର୍ଚ୍ଚ 21

142. 1 kg ବସ୍ତୁଭବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ଆୟୁତଘନାକୃତି ବସ୍ତୁ ସମତଳ ଭୂମି ସହ 30° କୋଣରେ ଆନତ ସମତଳରେ 50 cm ଲାଗିଲେ ସମାଦିତ କାର୍ଯ୍ୟ କେତେ ଦ୍ରୁଳ୍ ହେବ ?

$$(g = 10 \text{ m/s}^2)$$

- (A) $\frac{5}{\sqrt{3}}$
- (B) 2.5
- (C) $5\sqrt{3}$
- (D) 5

140. From which class to which class in our State are Science and Social Science integrated as Environmental Science in the curriculum ?

- (A) Class – II to Class – IV
- (B) Class – III to Class – V
- (C) Class – III & Class – IV
- (D) Class – IV & Class – V

141. On which days the durations of the day and the night are equal at all places on the earth ?

- (A) 23 September & 21 March
- (B) 21 June & 22 December
- (C) 21 June & 23 September
- (D) 22 December & 21 March

142. How much joule of work shall be done by a rectangular object of mass 1 kg when it slides down 50 cm on an inclined plane making an angle of 30° with the horizontal ground ?

$$(g = 10 \text{ m/s}^2)$$

- (A) $\frac{5}{\sqrt{3}}$
- (B) 2.5
- (C) $5\sqrt{3}$
- (D) 5

SET : C

OTET/I/15

143. ഒണ്ട ബ്യക്തി ‘A’ ഠാരു വാഹാരി നിജര ദിക്ക് വാമ ദിഗരെ ഥിവാ സ്കലണ രാസ്വാരേ 5 km ഗതി കരി ‘B’ ഠാരെ പദ്ധതിലേ | ഏതാരു ദിക്ക് നിജര താഹാണ ദിഗരെ ഥിവാ അന്യേക സ്കലണ രാസ്വാരേ 12 km ഗതി കരി ‘C’ സ്ലാനരെ പദ്ധതിലേ | ‘A’ ഠാരു ‘C’ പദ്ധതി താങ്കര ബിസ്മാപന കെടേ ?

- (A) 13 km   (B) 17 km
 (C) 5 km   (D) 12 km

144. ഹാതപാല്ല് ബ്യവദാര കരായാരുവിഭാ ലൂഹാചദര ഉപരെ കേഉംറ ലേപ ദിാധാരകധാര ?

- (A) Zn   (B) Pb
 (C) Al   (D) Sn

145. (i) ഏക പദാർത്ഥര ഗലനാങ്ങ എബോ തരലാങ്ങ ഏകാ അണ്ടേ |
 (ii) ഏക പദാർത്ഥര സ്ലൂചനാങ്ങ എബോ ഹിമാങ്ങ ഏകാ അണ്ടേ |
 (iii) ഏക പദാർത്ഥര ഗലനര ഉപാദ എബോ തരലനര ഉപാദ ഏകാ അണ്ടേ |

ഉപരോക്ത മധ്യരു :

- (A) (iii) ദിക്ക്, (i) ഓ (ii) തുല്ല
 (B) (i), (ii) ഓ (iii) തുല്ല
 (C) (i) ദിക്ക്, (ii) ഓ (iii) തുല്ല
 (D) (ii) ദിക്ക്, (i) ഓ (iii) തുല്ല

143. A person started from ‘A’ and covered a distance of 5 km on a straight road exactly on his left and reached ‘B’. From there he moved a distance of 12 km on another straight road exactly on his right and reached ‘C’. What is his displacement from ‘A’ to ‘C’ ?

- (A) 13 km   (B) 17 km
 (C) 5 km   (D) 12 km

144. Iron sheets used for making roofs are coated with which one ?

- (A) Zn   (B) Pb
 (C) Al   (D) Sn

145. (i) The melting point and the liquefaction point of a substance are the same.

- (ii) The boiling point and the freezing point of a substance are the same.
 (iii) The product of melting and that of liquefaction are the same.

Out of the above :

- (A) (iii) is correct; (i) & (ii) are wrong.
 (B) (i), (ii) & (iii) are wrong.
 (C) (i) is correct; (ii) & (iii) are wrong.
 (D) (ii) is correct; (i) & (iii) are wrong.

146. ତଳେ ଚିନୋଟି ଉକ୍ତି ଦିଆଯାଇଛି :

- (i) ପରିବେଶ, ପରିସଂସ୍ଥାକୁ ନେଇ ଗଠିତ ।
- (ii) ପରିବେଶ, ଉଭୟ ଜୀବିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଗଠିତ ।
- (iii) ପରିବେଶ, ଉଭୟ ସାମାଜିକ ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଗଠିତ ।

ଉପରୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ :

- (A) (iii) ଠିକ୍ ଏବଂ (i) ଓ (ii) ତୁଳି
- (B) (i), (ii) ଓ (iii) ତୁଳି
- (C) (i) ଠିକ୍ ଏବଂ (ii) ଓ (iii) ତୁଳି
- (D) (ii) ଠିକ୍ ଏବଂ (i) ଓ (iii) ତୁଳି

147. ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପରିଷାର ପରିଲ୍ଲେନ୍ତା ଭିନ୍ନ-ଭିନ୍ନ ମାତ୍ରାରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାର ମାପନ ନିମ୍ନେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଠି ସର୍ବୋତ୍ତମ ସାଧନୀ ଅଟେ ?

- (A) ରେଟିଂ ଶେଳ୍ମ
- (B) ପ୍ରଣ୍ଟ ରୂପ
- (C) ଚେକ-ଲିଷ୍ଟ
- (D) ଘଟଣା ବୃତ୍ତାନ୍ତ

146. Three statements are given below :

- (i) Ecosystems constitute the environment.
- (ii) Both biological and social elements constitute the environment.
- (iii) Both social and natural elements constitute the environment.

Out of the above :

- (A) (iii) is correct and (i) and (ii) are wrong.
- (B) (i), (ii) and (iii) are wrong.
- (C) (i) is correct and (ii) and (iii) are wrong.
- (D) (ii) is correct and (i) and (iii) are wrong.

147. In the primary schools cleanliness among children is observed in different degrees. Which one of the following tools is most suitable to measure it ?

- (A) Rating scale
- (B) Questionnaire
- (C) Check-list
- (D) Case-study

SET : C**OTET/I/15**

- 148.** କେଉଁଟି ଦୀଘ୍ ଉତ୍ତରମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ ସହ ସଂପର୍କିତ ନୁହେଁ ?
- (A) ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ନିଜର ସ୍ଥାନ ଚିନ୍ତାଧାରା ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥାଏ ।
- (B) ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରେ ବ୍ୟକ୍ତି-ନିଷ୍ଠତା ରହି ନଥାଏ ।
- (C) ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସହଦ ଓ ସରଳ ।
- (D) ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ଓ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନପାଇଁ ବହୁସମୟ ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ।
- 149.** ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ୨୦୦୫ ଆପାରରେ ଆମରାଜ୍ୟର ଉକ୍ତ ପ୍ରାଥମିକ ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିକର ସାମାଜିକ ବିଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ କେଉଁଟିକୁ ଅନୁର୍ଦ୍ଧର୍ଜ୍ଞ କରାଯାଇ ନାହିଁ ?
- (A) ଇତିହାସ
- (B) ରାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନ
- (C) ପରିବେଶ ବିଜ୍ଞାନ
- (D) ଭୂଗୋଳ
- 150.** କେଉଁଟି ଭାରତର ସ୍ଥାନତା ସଂଗ୍ରାମର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ?
- (A) ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ
- (B) ଅଗଣ୍ୟ ବିପ୍ଳବ
- (C) ଚମାରନ୍ ଆନ୍ଦୋଳନ
- (D) ଆଇନ ଅମାନ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନ

- 148.** Which is **not** associated with the Long Answer Type Questions ?
- (A) The examinee expresses his independent thinking.
- (B) There is no subjectivity in assessment.
- (C) Question preparation is relatively easy and simple.
- (D) More time is required to write the answer and for its assessment.
- 149.** Which is **not** included in Social Science at the Upper Primary classes of our state according to the National Curriculum Framework, 2005 ?
- (A) History
- (B) Political Science
- (C) Environmental Science
- (D) Geography
- 150.** Which was the last phase of the Indian Freedom Struggle ?
- (A) Non-Cooperation Movement
- (B) August Revolution
- (C) Champaran Movement
- (D) Civil Disobedience Movement

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

SET : C

OTET/I/15

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK